พงศาวดารของพวน
และ
ประวัติบ้านมะขามล้ม

โดย

นายกังวาพ วงษ์พันธุ์

คำนำ

พงศาวดาร ของพวน ที่ข้าพเจ้าเรียบเรียงนี้ ได้อาศัยหลักฐานหลายแหล่งด้วยกัน มารวบรวมไว้พอเป็นสังเขป ส่วนประวัติของหมู่บ้านมะขามล้ม และผู้มาอยู่ที่อพยพมา นั้น และครอบครัว ของแต่ละกลุ่มที่ข้าพเจ้าได้เขียนไว้นั้น ข้าพเจ้าได้สอบถาม ปู่เฒ่าปู่เคยรู้ และปู่ย่าเคยเล่าให้ฟัง พร้อมทั้งประวัติของวัด และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ส่วนที่ข้าพเจ้าไม่รู้ ก็ถามคนเฒ่าคนแก่เล่าให้ฟัง ส่วนที่ข้าพเจ้ารู้ และเคยเห็นข้าพเจ้าก็เขียนเอง ข้าพเจ้าเขียนไว้เพื่อว่าต่อไปข้างหน้า ปู่เฒ่าปู่แก่ผู้ที่เคยรู้จักและปู่ย่า ตายายเคยเล่าให้ฟังมาก่อน ล้มหายตายจากไปแล้ว เราจะไม่ทราบว่า ประวัติบ้านเราเป็นมาอย่างไร ตามที่ข้าพเจ้าเรียบเรียงมานี้ ข้าพเจ้าก็ยังเชื่อว่าไม่ละเอียดและถูกต้องนัก หากท่านผู้ใดมีความรู้และจะเขียนประวัติเหล่านี้ให้สมบูรณ์ยิ่ง กว่านี้ ข้าพเจ้าก็ขออนุโมทนาด้วย ต่อไปอนุชนจะได้ถือเป็นหลักฐานอย่างสมบูรณ์.

ก. อ่อนไธ้

(นายกังวาฬ อ่อนพันธ์)

พงศาวดารเมืองพวน

พวน

พวน เป็นชื่อผู้คนในตระกูลไทย-ลาวกลุ่มหนึ่งที่มีบ้านเมืองของตนเองชื่อ เมืองพวน

เมืองพวน ปัจจุบันอยู่ในเขตเชียงขวางในประเทศลาว ตั้งอยู่ทางตะวันออกของหลวงพระบาง อยู่ใต้เขตหัวพัน (ซำเหนือ) และอยู่ติดกับแขวงเวียงจันทน์ไปทางเหนือ ส่วนด้านทิศตะวันออกติดชายแดนเวียดนาม

คำว่าพวน อาจจะมาจากชื่อแม่น้ำสายหนึ่งเรียก น้ำพวน ฝรั่งเรียกว่า ภูเอิน หรือ ผู้เอิน

บริเวณที่ตั้งเมืองพวนเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อน ที่ดินอุดมสมบูรณ์ อากาศเยือกเย็น เป็นต้นน้ำงึม น้ำเงี้ยบ หรือ เงี้ยม และน้ำซัน ที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงตรงข้ามกับอำเภอโพนพิสัย และอำเภอบึงกาฬ ภูเขาที่สูงที่สุดชื่อภูเบี้ย

หลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญซึ่งพบในแขวงเชียงขวาง เขตที่เป็นเมืองพวน ก็คือ ไหหิน ในบริเวณที่เรียกว่าทุ่งไหหิน

นิทานท้องถิ่นเล่าว่าเป็นไหเหล้าของขุนเจือง บางที่เรียกว่าไหเจือง หรือไหเหล้า และบอกเล่าสืบต่อกันมาว่า พวกข่า เป็นผู้ทำไหหินเหล่านี้ เมื่อคราวที่พวกข่าจะแข่งขอเพื่อรวมชุมชนชาติข่า ก็มาทำพิธีที่ไหหินนี้

เหตุที่เรียกว่าพวน

สาเหตุที่ชาวไทยในแคว้นเชียงขวางได้ชื่อว่าเป็นคนพวนนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า ในบริเวณที่ราบสูงตรงนั้น มีแม่น้ำสายหนึ่งไหลผ่านชื่อว่าแม่น้ำพวน คนไทยเมื่ออพยพเข้าไปตั้งภูมิฐาน ในบริเวณที่ราบสูงดังกล่าวนี้อยู่ใกล้แม่น้ำดังกล่าว ดังนั้นบริเวณที่ตั้งภูมิฐานอยู่จึงได้ชื่อว่า บ้านพวน หรือ เมืองพวน

ถิ่นเดิมของชาวพวน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ก่อนที่ชาวพวนจะอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยนั้น ได้เคยตั้งถิ่นฐานอยู่ที่แขวงเชียงขวาง โดยเขาไม่รุกไล่ หรือ พยายามกลืนวัฒนธรรมของพวกอื่นให้สิ้นเชื้อ ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองที่ได้เข้ามารวมตัวกันก่อร่างสร้างตัวเป็นนครรัฐเล็กๆ อยู่ก่อนแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็น่าจะศึกษาต่อไปว่า ก่อนที่ชาวพวนจะเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่แขวงเชียงขวางนั้น ถิ่นเดิมของชาวพวนอยู่บริเวณใด

ในหนังสือ ประวัติชาติไทยเล่มที่ ๑ เขียนโดยพระบริหารเทพธานี ได้กล่าวถึงบรรพบุรุษหรือเชื้อสายของชาวพวนมีความตอนหนึ่งว่า

พวกไทยที่ลงมาตั้งภูมิลำเนาในลุ่มแม่น้ำปิง ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นพวกที่เดินลงมาตามแม่น้ำดำ และแม่น้ำอูด้วย พวกนี้และที่พงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เรียกว่า ไทยน้อย คู่กับพวกที่ลงมาทางลำน้ำคำ แล้วจากเมืองหลวงลงมาตามลำน้ำคง ไปทางใต้และตะวันตกต่อไปนั้นเรียกว่าพวกไทยใหญ่

พวกไทยน้อยเรียกว่า เป็นบรรพบุรุษของไทยในแหลมทอง สายใหญ่สายหนึ่ง และนับว่าเป็นบรรพบุรุษของพวก พวน ไทยเลียง ไทยลื้อ ไทยเขิน คือพวกเชียงรุ้งในสิบสองพันนาและเชียงตุงนั้นด้วย

จากข้อความดังกล่าวแล้ว ทำให้ทราบแน่ชัดว่าถิ่นต้นเค้าหรือถิ่นฐานเดิมของชาวพวนได้ ซึ่งน่าจะอยู่ในบริเวณเดียวกันหรือใกล้ๆ เดียวกับถิ่นเดิมของไทยน้อยด้วย เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของชนชาติไทยนั้น ปัจจุบันมีนักประวัติศาสตร์ท่านลงความเห็นแตกต่างกัน พอสรุปได้เป็น ๓ ทฤษฎีคือ

๑. ไทยเราได้อพยพมาจากตอนเหนือเข้ามาอาศัยในแหลมทอง ผู้ที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ได้แก่ นายสิลเว, ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) หลวงวิจิตรวาทการ นายขจร สุขพานิช

๒. ไทยเราอพยพมาจากแถบหมู่เกาะตอนใต้ ผู้สนับสนุนทฤษฎีนี้คือ นายแพทย์สมศักดิ์ พันธุ์สมบูรณ์

๓. ไทยเรามีถิ่นฐานเดิมอยู่แหลมทองนี่เอง โดยพวกนี้ยึดถือเอาการขุดค้นทางโบราณคดีที่เมืองเก่า จังหวัดกาญจนบุรี และที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี เป็นหลักฐานสำคัญ

เมื่อพิจารณาถิ่นฐานกำเนิดของชนชาติไทยทั้งสามทฤษฎีข้างต้นนี้แล้ว จะเห็นได้ว่านักประวัติศาสตร์ ส่วนมากก็เชื่อกันว่าอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทยปัจจุบัน บริเวณยูนาน รวมถึงทางด้านตะวันออกของจีน การยึดถือเช่นนี้ก็ยึดตามการค้นคว้าของหมอดอดด์ และศาสตราจารย์ ริเมอร์ยาด เป็นสำคัญ เพราะทั้งสองท่านได้เดินทางค้นคว้า และหาหลักฐานทางด้านมานุษยวิทยาเข้าช่วยด้วย จึงเป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือยิ่ง.

<u>การอพยพมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย</u>

ชาวพวนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยนั้น ไม่ได้อพยพลงมาพร้อมกันเลยทีเดียว และการอพยพจะมีต่อเนื่องกันมานานแล้ว เคยมีผู้สันนิษฐานว่า ชาวพวนอาจเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แต่คงเข้ามาเพียงกลุ่มเล็กๆ กระจัดกระจายไปอยู่ตามที่ต่างๆ ส่วนเรื่องราวการอพยพของชาวพวนที่ปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ระบุว่า ชาวพวนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยหลายครั้งหลายหนด้วยกัน ซึ่งพอจะสรุปแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังต่อไปนี้

๑. กลุ่มชาวพวนที่อพยพเข้ามาในสมัยกรุงธนบุรี ตอนปลาย ดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงอธิบายไว้ในสาส์นสมเด็จ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อดำรงพระยศเป็น สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ตีได้เมืองเวียงจันทร์ และหัวเมืองขึ้นทั้งสองมาเป็นของไทย ทรงเชิญพระแก้วมรกต พระบาง และกวาดต้อนผู้คน ชาวเวียงจันทร์มาเป็นอันมาก ให้พวกชาวเวียงจันทร์ตั้งภูมิลำเนาอยู่ตามหัวเมืองชั้นใน คือ เมืองลพบุรี สระบุรี นครนายก และฉะเชิงเทรา เป็นต้น

อนึ่ง ในสาส์นสมเด็จ ไม่ได้กล่าวจำเพาะเจาะจงลงไปเลยว่า มีชาวพวนถูกกวาดต้อนลงมาพร้อมกับชาวเวียงจันทร์ด้วย เพียงแต่กล่าวไว้กว้างๆ ว่า กวาดต้อนผู้คนชาวเวียงจันทร์ลงมาเป็นอันมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาจากหลักฐานในแง่อื่นๆ แล้ว พอจะอนุมานได้ว่า น่าจะมีชาวพวนอพยพ

ติดตามมาด้วย ทั้งนี้ด้วยเหตุผลสองประการคือ

ประการแรก สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ยกกองทัพไปตีเมืองเวียงจันทร์ และหัวเมืองทั้งปวงนั้น ย่อมจะหมายความว่า สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ต้องยกกองทัพไปตีเมืองเชียงขวาง และหัวเมืองพวนด้วย เพราะในสมัยนั้นเมืองเชียงขวางและหัวเมืองพวน ตกเป็นเมืองขึ้นของไทย

ประการต่อมา ก็สมมติว่า สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ยกกองทัพไปตีไม่ถึงเมืองเชียงขวาง และหัวเมืองพวนทั้งหมด คงตีได้เมืองเวียงจันทร์ และหัวเมืองขึ้นใกล้เคียงเท่านั้น ก็น่าจะมีชาวพวนถูกกวาดต้อนลงมาเช่นกัน เพราะในเมืองเวียงจันทร์และรอบๆ เมืองเวียงจันทน์นั้น มีชาวพวนอาศัยอยู่มากพอสมควร

๒. กลุ่มชาวพวนที่อพยพเข้ามาในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ดังหลักฐานจากพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวไว้ว่า

ในศักราช ๑๑๕๔ ปีชวด จัตวาศก พ.ศ. ๒๓๓๕ นั้น อยู่มาเมืองแถง เมืองพวน ตั้งข้อแข็งต่อเมืองเวียงจันทน์ เจ้าเมืองเวียงจันทน์จึงแต่งกองทัพขึ้นไปตีเมืองแถง เมืองพวน ได้พวกลาวทรงดำ (ผู้ไทยดำ) ลาวพวน ส่งมากรุงเทพฯ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดให้ลาวทรงดำ (ผู้ไทยดำ) คือลาวโซ่ง ไปตั้งอยู่เมืองเพชรบุรี ลาวพวนไปตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ลาวพวนที่มาตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ คือ ตรงหลังวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ฝั่งธนบุรี แต่คงจะเป็นลาวเวียงมาอยู่มากกว่าลาวพวน เพราะเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ข้าพเจ้า (ผู้เขียน ลุงเรือง) ได้ไปพบคนแก่สูงอายุแล้วมีภูมิลำเนาอยู่วัดลาว หลังวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เดี๋ยวนี้วัดลาวได้เปลี่ยนเป็นวัดบางไส้ไก่แล้ว ข้าพเจ้าได้ถามโยมแก่นั้นเป็นภาษาลาวเวียง ว่า ลาวเวียงที่อพยพมาครั้งนั้น ยังเหลือกี่คน โยมนั้นตอบว่า ยังเหลือเฮาผู้เดียว นอกนั้นตายหมดแล้ว ลูกหลานกะเป็นไทยหมด ก็แสดงว่า ลาวพวนที่มาอยู่กรุงเทพฯ ฝั่งธนบุรีนั้น เป็นลาวเวียงมากกว่าลาวพวน

๓. กลุ่มชาวพวนที่อพยพมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์ผู้ครองนครเวียงจันทน์ ซึ่งเคยเป็นประเทศราชของไทยมาตั้งแต่ครั้งพระเจ้าตากสินมหาราช กรุงธนบุรี คิดการกบฏต่อกรุงเทพฯ โดยมีพวก พวน เป็นตัวกำลังช่วย ให้เจ้าอนุวงศ์ยกทัพมาตีเมืองโคราช แล้วคิดจะตีเอากรุงเทพฯอีก แต่แม่ทัพฝ่ายกบฏไม่ทันจะตีได้เมืองโคราช ก็มาเสียทีแม่หญิงโม และสาวชาวโคราช โดยท่านหญิงโมให้สาวๆ ชาวโคราช ยั่วยวนมอมเหล้าแม่ทัพนายกองจนเมามายมิได้สติ เมื่อได้โอกาส แม่หญิงโมจึงให้สัญญาณ ให้เหล่าสาวโคราชทั้งหลายที่เก็บเครื่องศาสตราวุธของแม่ทัพนายกองไว้ เอาออกมาฟันแทงแม่ทัพ และเหล่าทหารตายเกือบสิ้น ที่เหลือจึงได้หลบหนีไป

ฝ่ายแม่หญิงโม จึงเป็นวีรสตรีผู้กล้าหาญ ที่รักษาเมืองไว้ด้วยมานะพากเพียร และชาวเมืองได้สร้างอนุสาวรีย์ไว้ เรียกว่า อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ที่เมืองโคราชทุกวันนี้

สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงให้เจ้าพระยาบดินทร์เดชานุชิต เป็นแม่ทัพยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์อีก จับเอาเจ้าอนุวงศ์ เจ้าเมืองเวียงจันทน์ มาประหารเสียที่กรุงเทพฯ ท่านเจ้าพระยาบดินทร์เดชานุชิต จึงได้กวาดต้อนเอาชาวเวียงจันทน์มายังกรุงเทพฯอีก

ชาวพวนที่อพยพมาเมื่อครั้งกบฏเจ้าอนุวงศ์นั้น เป็นชาวพวนที่อพยพมาจากเมืองเชียงขวาง และหัวเมืองพวนอย่างแท้จริง จัดว่าเป็นชาวพวนกลุ่มใหญ่ที่สุด มีจำนวนมากที่สุด และกระจัดกระจายไปอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย เช่น ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ฯลฯ

๔. กลุ่มชาวพวนที่อพยพมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อ ร.ศ. ๑๑๒ พ.ศ. ๒๔๓๖ เมื่อครั้งที่ไทยยกกองทัพไปปราบฮ่อ จนทำให้เกิดข้อขัดแย้งกันขึ้น และเป็นผลสืบเนื่องไปถึงกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส

ต่อมาฝรั่งเศสจึงยึดเอาประเทศลาว ไปเป็นเมืองขึ้นทั้งหมด เมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงพระบาง เมืองพวน ก็ตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสด้วย

ชาวพวนจึงอพยพหนีศึกฮ่อ และหนีฝรั่งเศสเข้ามาอยู่

ในประเทศไทย เหตุการณ์ที่คนเฒ่าคนแก่ได้เล่าถึงศึกฮ่อให้ลูกหลานได้ฟัง แสดงว่าพวก ฮ่อ พวกแกว คือพวกญวน มันร้ายโหดมาก มันจับตัวได้มันจะฆ่าไม่ปรานี ถ้ามันจับเชลยได้ประมาณ ๑๐๐ คน มันจะควบคุมไว้เพียง ๒ คนเดียว มันจะเผาเรือนชานบ้านช่อง ฆ่าแม้กระทั่งลูกเล็กเด็กแดง ชาวพวนที่อพยพมาอยู่ประเทศไทยที่จังหวัดสุพรรณบุรีแล้ว เมื่อได้ข่าวศึกฮ่อเกิดที่ใด ชาวพวนจะเตรียมตัว ตั้งข้าวตู้ไว้ เตรียมใส่ไถ้ไว้ เตรียมหนีเข้าป่าไป จนกว่าข่าวศึกฮ่อจะสงบหรือออกจากป่ามา

ถ้าหนีไม่ได้เขาจะต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกายคือทรงผม ถ้าจะหนีมาฝั่งไทยต้องไว้ผมทรงแบบไทยสมัยนั้น การแต่งกายก็แต่งอย่างคนไทยสมัยนั้นด้วย

ไทยพวนสุดท้ายที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ก็กลัวภัยศึกฮ่อ ศึกฝรั่งเศสยึดประเทศลาว หลังจากนั้นก็ไม่มีชาวพวนอพยพเข้ามา

ไทยพวนที่มาอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนทั้งสองฝั่ง ที่ที่หมู่บ้านเก้าห้อง ตำบลบางปลาม้านั้น จะอพยพกันมาตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๓ ศึกเจ้าอนุวงศ์ หรือสมัยต้นโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ก็ยังไม่ปรากฏหลักฐาน แต่ตามการสันนิษฐานของผู้เขียน เข้าใจว่า อพยพมาเมื่อครั้งรัชกาลที่ ๓ ศึกเจ้าอนุวงศ์ เพราะสมัยนั้น ชาวพวนอพยพมาอยู่ในประเทศไทยเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด แล้วก็ปรากฏว่ามาอยู่จังหวัดสุพรรณบุรีด้วย ในจังหวัดสุพรรณบุรีก็มีไทยพวนอยู่แถวริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน คือ ตำบลเก้าห้อง และยังมีลาวเวียงอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน ตอนเหนือหมู่บ้านเก้าห้อง ก็มีลาวเวียงอพยพมาอยู่หลายหมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหม้อ บ้านขนมจีน ไผ่ขวางเป็นต้น ก็แสดงว่า ชาวพวน กับลาวเวียง จะต้องอพยพมาพร้อมๆ กัน เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๖๙

เมื่อชาวพวนที่อพยพมาอยู่ ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีประชาชนหนาแน่น จับจองที่ทำมาหากินกันหมดแล้ว

ก็ได้อพยพกันต่อไปหาที่จับจองที่ดินกันใหม่ อพยพไปทางใต้ของฝั่งแม่น้ำท่าจีน ไปจนถึงทุ่งนาแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่เหมาะสมจะตั้งบ้านเรือน ทำมาหากินจึงได้ยึดเอาพื้นที่

แห่งนั้น ซึ่งเป็นป่าเป็นดงสะแก ตั้งบ้านเรือนกันอยู่ เรียกหมู่บ้านของตน
ว่าหมู่บ้านสะแก ประมาณ พ.ศ. ๒๓๕๐

ตามคำบอกเล่าของปู่ย่า ตายาย ได้เล่าให้ฟังสืบต่อกัน
มาว่าเชื้ออพยพมาครั้งนั้น ประมาณ ๑๒ ครอบครัว ก็พอจะเอา
มาเล่าสู่กันฟังดังนี้

๑. กลุ่มของนายกองขุนศรี นายกองขุนศรีเป็นหัวหน้า
๒. กลุ่มของนายฮ้อระทำ มีนายฮ้อระทำเป็นหัวหน้า
๓. กลุ่มของนายกุมมา คือพ่อเฒ่าเทียมบ้านกลาง เป็นหัวหน้า

การอพยพมาจากริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนสมัยนั้น พื้นที่เดินกันมานั้น
เป็นป่าหนาแน่น เรียกว่าป่าแซง เป็นป่าเป็นพงสูงท่วมหัวเดิน
กันมาไม่เห็นทางข้างหน้า จะหาบริเวณเป็นที่อยู่นอกจากป่าแซง
ไม่มี การบุกป่ามาเช่นนั้น ต้องระวังสัตว์ร้ายต่างๆ ด้วย มีอันตราย
รอบด้าน ซึ่งผู้เดินทางมองไม่เห็น หลักฐานการมีสัตว์ป่าอยู่แถวป่า
แซงที่ดุร้ายจะเล่าให้ฟัง ในภายหลัง

ต่อไปนี้จะขอนำถึง ยกเอาตระกูลของ นายกองขุนศรี
ขึ้นมากล่าวไว้ในที่นี้ เป็นตระกูลแรก หากจะไม่นำมาไว้ในนี้อีกต่อ
ไปข้างหน้าจะไม่มีใครรู้ประวัติของเชื้ออพยพมาเมื่อแรก ข้าพเจ้า
จึงได้รวบรวม เอาประวัติต่างๆ เหล่านี้มารวบรวมไว้ ตั้งแต่
พ.ศ. ๒๕๒๐

นายกองขุนศรี ท่านมีศักดิ์เท่ากับนายอำเภอ
ท่านปกครองหมู่บ้านสมัยนั้น กินบริเวณกว้างขวางมาก ไปจรด
อำเภอสองพี่น้อง การใช้พาหนะของนายกองขุนศรี ท่านใช้ช้าง
เพราะใช้ม้าจะเดินทางไม่ได้ บุกป่าไม่ไหว เพราะว่าไม่พ้นป่าแซง
ประกอบกับนายกองขุนศรีท่านจะต้องไปทางไกลอยู่เสมอ ท่านจึง
ต้องใช้ช้างเป็นพาหนะ

นายกองขุนศรี มีบิดาชื่อ อำแดงดวง มีมารดา
ชื่อ อำแดงมน

ต่อมาภายหลังท่านนายกองขุนศรี จึงเป็นต้นตระกูล
~~[illegible]~~ ดวงจันทร์ ดวงมน ก็คือ ดวงจันทร์นั่นเอง เอา
พ่อขุนศรี กับแม่ขุนศรี มารวมกันเป็นดวง + มน = ดวงจันทร์

นายกองขุนศรี ท่านมีภรรยาชื่อใดไม่ปรากฏ

ท่านมีบุตร ๗ คน เป็นชายเสีย ๔ คน เป็นหญิง ๓ คน คือ

๑. นายสือ พ่อเฒ่าช่วย

๒. นายชุ่น พ่อเฒ่าชุ่น

๓ นายดิบป์ พ่อเฒ่าโซ้น

๔. นางก้อง

๕. นางน้อง แม่เฒ่ามิ่ง

๖. นางมั่น แม่เฒ่ามุ่น

๗. นายมา พ่อเฒ่ามั่น

ตัวนายมา ดวงจันทร์ คือพ่อเฒ่ามั่นท่านเล่าให้หลานๆ ฟังว่า ท่านอพยพมากับพ่อ คือนายกองขนศรี นายมา พ่อเฒ่ามั่น อายุได้ ๙ ขวบ พ่อให้ขี่ม้าได้มาตัวหนึ่ง เดินตามพ่อมา ท่านเล่าว่าแสนจะลำบาก กว่าจะมาถึงที่พักร้องไห้หลายครั้ง ใน ต้นแขนมีบาดม้ามันทำเอา

๑. นายสือ ดวงจันทร์ พ่อเฒ่าช่วย มีภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน

๑. นางคำ. ลำพวง

๒. นาย ชุ่น ดวงจันทร์พ่อเฒ่าชุ่น ภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๕ คน เป็นชาย ๓ เป็นหญิง ๒

๑. นางเรียน

๒. นายไสว ดวงจันทร์ อยู่บ้านด่าน

๓. นางใบ

๔. นายแสง ดวงจันทร์

๕. นายสนั่น ดวงจันทร์ อยู่บ้านด่าน

๓. นายดิบป์ พ่อเฒ่าโซ้น มีภรรยาชื่อนางต้ม

มีบุตรด้วยกัน ๗ คน เป็นชาย ๑ หญิง ๖ คน

๑. นายโซน ดวงจันทร์ พ่อน่ำ

๒. นางมี แม่เฒ่าอ้น

๓. นางขาว แม่เฒ่านวม

๔. นางโพนด แม่เฒ่าปีด

๕. นางรอด แม่เฒ่ากิ่งมณี แม่พระครูศรีสมันต์ธรรมวงศ์

๖. นางแก้ว แม่เฒ่าพิน

๗. นางจีน ~~[illegible]~~ พระลำพันธ์ แม่เฒ่าเพ็ง ตระกูลเดิม

พ่อใหญ่ ~~[illegible]~~ พ.ลำพันธ์ เกิด ๑๕ ค่ำ ปีเถาะ ตายเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕[illegible]

๔ ลูกของนางทอง จำไม่ได้

๕. ลูกของนางป้อง ส่องทอง แม่เฒ่ามิ่ง มีสามีชื่อ นายมี ส่องทอง

มีบุตรด้วยกัน ๔ คน เป็นชาย ๑ คน เป็นหญิง ๓ คน คือ

๑. นางมิ่ง ส่องทอง

๒. นางลู่ ส่องทอง แม่เฒ่าชม

๓. นายจั้น ส่องทอง พ่อพันธ์ดี

๔. นางอินทร์ แม่สวรรค์

๖. นางมั่น มีสามีชื่อ

มีลูกด้วยกัน ๗ คน เป็นชาย ๖ คน เป็นหญิง ๑ คน

๑. นายมั่น

๒. นายสุ่ ลุงมา

๓. นายอ่ำ ลุงสายมั่ง

๔. นายแก่น พ่อกันยา

๕. นายกมมา พ่อทิดยา

๖. นางสีอ่อน แม่ทิดแสง

๗. นายจุน ดวงจันทร์ พ่ออุบล

๗. นายมา ดวงจันทร์ พ่อเฒ่ามั่น มีภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๔ คน เป็นชาย ๓ เป็นหญิง ๑

๑. นายมั่น ดวงจันทร์

๒. นายขา ดวงจันทร์ ลุงพิมพ์มา

๓ นางคาง ถึงแก่กรรม

๔. นายแจ็ก ดวงจันทร์ บ้านต่าง

นายกองขันตี เมื่อท่านจับสอนให้ลูกของท่าน
เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และประกอบกับท่านอายุมากแล้ว ท่านได้กลับไป
อยู่บ้านเดิม แล้วจึงกลับมาบ้านสะแก มาตายที่บ้านสะแก บ้านนาย
กองขันตี เมื่อเดิมก็ตั้งอยู่ที่บ้านพ่อทิดแสง บ้านนายธรูญ ตงบุญรักษ์
ทุกวันนี้

กลุ่มของนายป้อยทำ กลุ่มนี้เรียกว่ากลุ่มแม่เฒ่า
ทองชาด เมื่อพ่อเฒ่าขาว แม่เฒ่าขาว มาตั้งบ้านเรือนอยู่ ใหม่ๆ นาม
นายป้อยทำ มีบิดาชื่อ นายสร้อง มีมารดาชื่อ นางทอง
นายสร้อง นางทองมีบุตรด้วยกัน ๕ คน เป็นชายทั้ง ๕ คน

๑. นายทำ ต่อมาได้เป็นกำนันคนแรก ของ [illegible]
๒. พ่อเฒ่าทอง
๓ นายมหา พ่อเฒ่าเงิน
๔. นายมี พ่อเฒ่ามิ่ง
๕ นายมั่ง อยู่บ้านดอน

๑ นายทำ สร้องทอง มีภรรยาชื่อ คนแรก นาง
มีบุตรด้วยกัน ๖ คน เป็นชาย ๕ คน เป็นหญิง ๑ คน บุตรที่เกิด
กับภรรยาคนแรกมี ๓ คน ภรรยาคนแรกของนายทำ ไม่รู้ว่าชื่อใด
ลูกภรรยาคนแรกคือ

๑ นายทิด อยู่บ้านโพธิ์ศรี
๒. นายดี
๓. นางทอง

เมื่อนายทำท่านมาอยู่บ้านสะแก มีภรรยาอีกคนหนึ่งชื่อ นางผุย
มีบุตรกับนางผุย อีก ๓ คนคือ

๑. นาย พง [illegible] เป็นผู้ใหญ่บ้าน
๒ นาย ดิ่ม [illegible]
๓ นายพิม ไม่มีบุตร

๒. พ่อเฒ่าพอน มีภรรยาชื่อ
มีบุตรด้วยกัน

๓. นายมณชา พ่อเฒ่าเงี่ยน มีภรรยาชื่อ
มีบุตรด้วยกัน ๖ คนเป็นชาย ๓ เป็นหญิง ๓ คือ.
๑ นายเงี่ยน
๒. นายถม สืบทอง พ่อเฒ่าถมวัดไม่สร้าง
๓ นางเสีย
๔. นายก้อน
๕. นางกลม
๖. นางตั้ง

๔. นายมี่ พ่อเฒ่ามี่ง มีภรรยาชื่อ นางปลอด
มีบุตรด้วยกัน ๔ คน เป็นชาย ๑ เป็นหญิง ๓
๑. นางมี่ง แม่สวย สวนจันทร์
๒. นางสี แม่ชม ๕ นายชา
๓. นายเริ่น สืบทอง พ่อพ่มต นายพ... นายพวง นางมี่ง (อินทร์โพธิ์)
๔. นางจินทร์ แม่สองคด " "

๕. นายม่วง มีภรรยาชื่อ
มีบุตรด้วยกัน ๖ คนเป็นชาย ๕ เป็นหญิง ๑
๑. นายอ้น
๒. นายดา
๓. นายโฮง
๔. นายม้า
๕. นางจำปา
๖. นายมุด

ส่วนบุตรของ นายทัด

นายที

นายทอง

ไม่ทราบจำนวน

นายพร มีภรรยาชื่อ ขอน มีบุตร ๔ คน คือ

๑. นายพี สื้อทอง

๒. นายแพร สื้อทอง

๓. นายพันธ์ สื้อทอง เป็นกำนันคนที่ ๕

๔. นางอันชี สื้อทอง

นายจิ่ม สื้อทอง ภรรยาชื่อ มา มีบุตร ๙ คน คือ

๑. นายเปี่ยม สื้อทอง

๒. นายปลื้อง สื้อทอง

๓ นาย ปั่น สื้อทอง

๔ นาง สีทน ธรรมจินดา

๕. นาง อ่าทอง ศรีหรัญ

๖. นายคำปี สื้อทอง

๗. นางคำปา ดอกจันทร์

๘. นางดวี ~~พันธุ์ระวงศ์~~ สื้อทอง

๙. นางสังวาล ~~สื้อทอง~~ พันธุ์ระวงศ์

นายทำ ผู้นี้เมื่อมีพระราชบัญญัติ ให้ใช้นามสกุล ก็เป็นต้นสกุล ของ สื้อทอง คือ พ่อนายทำ ชื่อ สื้อ แม่นายทำชื่อ ทอง เอาชื่อ พ่อ ชื่อแม่มารวมกัน เป็น "สื้อทอง"

เป็นกลุ่มของ นายทุมมา หรือพ่อเฒ่าเที่ยม

บิดามารดา ท่านชื่อใด ไม่มีใครทราบ ทราบแต่ท่านชื่อ
นายทุมมา ๆ พ่อเฒ่าเที่ยมนี้ ก่อนจะมาอยู่บ้านสะแก ท่าน
ได้เรียนเป็นคนกรุงเทพมาก่อน แม่เฒ่าเที่ยมท่านเป็น
หมอกวาดยาเด็กเก่ง ท่านเคยอยู่ จังหวัดนครนายก
มาก่อน แล้วจึงไปอยู่บ้านดอนพุด บ้านหมี่สีมามแลง แล้ว
ก็มาอยู่บ้านสะแก เรียกตรงที่ท่านตั้งบ้านเรือนอยู่ว่าดอน
ขามชุม

นายทุมมา พ่อเฒ่าเที่ยม มีภรรยาชื่อ
มีบุตรด้วยกัน ๙ คน เป็นชาย ๖ เป็นหญิง ๓ คือ

๑. นางเที่ยม แม่เฒ่าช้อย
๒. นายเปี้ยม พ่อเฒ่านวม ฯ ศิริ
๓. นางทรัพย์ แม่เฒ่าสั้น
๔. นายพวง พ่อเฒ่าตำลี
๕. นายมี พ่อเฒ่าชมมาลา
๖. นายพลบ พ่อเฒ่าพ
๗. นางดี แม่เฒ่าทอน
๘. นายนอน พ่อเฒ่านวม
๙. นายเปี่ยน พ่อเฒ่าด่าน

นางเที่ยม แม่เฒ่าช้อย มีสามีชื่อ นายอี๊ด ทัศนสุวรรณ
มีบุตรด้วยกัน ๔ คน เป็นชาย ๑ เป็นหญิง ๓ คน คือ

๑. นางช้อย
๒ นายเที่ยม ไม่มีบุตร
๓. นางทิม แม่ชำนาญ
๔ นางทอง ศรีสมโภชน์ แม่สีไล

นายเปี้ยม พ่อเฒ่านวม มีภรรยาชื่อ
มีบุตรด้วยกัน ๑๐ คน เป็นชาย ๔ เป็นหญิง ๖ คน คือ

๑. นางนวม ป้าน้ำ
๒. นางขาว แม่เปี่ยน รวมนัย
๓. นางเม้ แม่เฉลียว (ลูกพี่ต่อตาย)

๔. นางป้อง แม่คำมี อยู่ดอนตาจิ่น

๕. นางปั่น แม่เปี่ยน อยู่ไผ่ลูกนก

๖. นายปั่น ไม่มีลูก เมีย

๗. นายปั่น จันทรเพ็ญ พ่อเชียง บ้านเหนือ

๘. นายอินทร์ พ่ออำนวย

๙. นางจันทา แม่จำปี โคกไก่

๑๐ นางไม พนสีอุบล แม่เล็ก บ้านกลาง

นางทรัพย์ แม่เฒ่าสันสามีชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๘ คน เป็นชาย ๕ เป็นหญิง ๓ คน คือ

๑. นายสันต์ วงษ์พันธ์ พ่อหนวนจันทร์ บ้านหนองสนามแจง

๒ นายบัว วงษ์พันธ์ พ่อมณฑา

๓ นางสอน แม่ออน

๔. นายไข่ วงษ์พันธ์ พ่ออินทร์

๕ นายไว วงษ์พันธ์ พ่อหมอไพเราะ

๖. นางมา แม่ทองยา

๗. นางเอื้อน ใสมเกิง แม่พล

๘. นายสอน วงษ์พันธ์ พ่อทิด

นายพร พ่อเฒ่าคำสี มีภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๑๐ คน เป็นชาย ๕ เป็นหญิง ๕ คน คือ

๑. นายคำสี พ่อทิดมี บ้านเหนือ

๒ นายมั่น พ่อบุญทัน บ้าน~~ดอน~~น้ำแก

๓. นางเพียน แม่จำปา ดอนยอ

๔. นางพุด แม่ทิดตา ดอนยอ

๕. นายป่อง ตายเมื่อเป็นทหาร

๖. นายเงิน ตาย ไม่มีบุตร

๗. นายพิน อยู่บ้านขาม

๘ นางพั่น อยู่ดอนยอ

๙ นางเพร ”

๑๐ นางรอย ”

นายมิล พ่อเฒ่าพิมมาลา ภรรยาชื่อ จิ้น

มีบุตรด้วยกัน ๑๕ คน เป็นชาย ๗ คน เป็นหญิง ๘ คน

ภรรยาเก่าและภรรยาใหม่รวมกัน

๑. นายพิมมาลา พ่อกมมา

๒. นายสีพา พ่อสำลี ดอนยอ

๓. นายดา พ่อผัน ม้านเลาข

๔. นายอินทร์ พ่อพงษ์ ม้านเหนือ

๕. นายออน พ่อสุดมร์ ม้านเหนือ

๖. นางคำ หมอยาเอก

๗ นายแดง จันทรเพ็ญ

๘. นายแสง "

๙. นางนวล

๑๐. นายจัน

๑๑. นางพัน

๑๒. นางดิน

๑๓. นางสาย

๑๔. นายสมจิตร

๑๕. นางหอบ

นายพอง พ่อเฒ่าพ ภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๔ คน เป็นชาย ๓ เป็นหญิง ๑

๑. นางพ ชื่อ แม่พันธ์ดี

๒. นายอ่อย พ่อไหมสี

๓. นายยิ่ง พ่อเจริญ

๔. นายยอง พ่อทองพ

นางดี แม่เฒ่ากอน สามีชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๖ คน เป็นชาย ๑ เป็นหญิง ๕ คน คือ

๑. นายกอน พ่อมน ตะล่ม

๒ นางทม แม่เกี่ยน ดอนตาจีน

๓. นางเทา แม่สมทร

๔. นางใจ แม่สมทร (แม่ม้า)

๕. นางทน ตรีระชัย แม่พ่อมา ม้านเว้

๖ นางคำ อยู่ตาลสามต้น

นายนวม พ่อเฒ่านวม ภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๗ คน เป็นชาย ๒ เป็นหญิง ๕

๑. นางนวม แม่เนียม

๒. นางเนตร อยู่บางบัว

๓. นายทิมร่าม พ่อไพบูลย์ บ้านกลาง

๔. นางพิมพ์ทอง ลิ้งทอง แม่สุมนา

๕. นางทองศรี ศรีกัญญา

๖. นางสายใจ หอมสุวรรณ นครสวรรค์

๗. นายสำรวย พ่อเสี้ย

นายเนียม พ่อเฒ่าด่วน ภรรยาชื่อ

มีบุตรด้วยกัน ๙ คน เป็นชาย ๔ เป็นหญิง ๕ คน คือ

๑. นายด่วน พ่อพวงษ์ บ้านใต้

๒. นางเนต

๓. นางนุ้ย

๔. นายเพ่ง

๕. นางมะลิ

๖. นายไพร

๗ นางมาลัย

๘. นางมาลี ระยอง

๙. นายมุเหมี่

กลุ่มทอง นายทุมมา พ่อเฒ่าเทียน เป็นกลุ่มที่ใหญ่กว่าทุกกลุ่ม เมื่อมีพระราชบัญญัติ ให้ใช้นามสกุล นายทุมมา ก็เป็นต้นตระกูลจันทร์เพ็ญ

กลุ่มของบ้าน ดอนช่อย ฝ่ายใต้ก็เป็นกลุ่มของ นายอยู่
หรือ นายอ้อยอยู่ ภรรยาท่านชื่อ พา เป็นน้องหญิง นายดาก
บ้านเหล่าน้อย จึงเรียกท่านว่า พ่อเฒ่าฮ้อง แม่เฒ่าฮ้อง นายฮ้องอยู่
เคยเป็นพ่อค้า ไม่เที่ยวค้าขายมาก่อน

นายอยู่ นางพา มีบุตรด้วยกัน ๓ คนคือ

๑. นางมื้อ แม่เฒ่ามื้อ
๒. นายดี พ่อเฒ่าผล
๓. นางครุย แม่เฒ่าต่อน พ่อเฒ่าต่อน ชื่อคูณ

นางมื้อ มีสามีชื่อ มีบุตร ๔ คน

๑. นายเปี้ย ศรีสุภา อยู่บ้านมั้ว
๒. นางสร้อง
๓. นายสิมมา
๔. นางอิ้บ

นายดี พ่อเฒ่าผล ภรรยาชื่อ มีบุตร ๕ คน

๑. นายผล
๒. นายเป้
๓. นายดา
๔. นายต่ำ
๕. นางคูณ

นางครุย แม่เฒ่าต่อน สามีชื่อ นายอรน มีบุตร ๕ คนคือ

๑. นางต่อน ภรรยาขุนหน่าม กำนันไก บ้านใต้
๒. ครูมะโห่ง พันสิงห์ พ่อเล็ก บ้านกลาง
๓. นายไว อยู่ป่าพฤกษ์
๔. นางเล แม่ป้อพัน
๕. นางมร แม่ลาน
๖. นายคำ มุขมาล

นางต่วน หอมสุวรรณ สามีชื่อ ไต กำนันไต มีบุตร ๙ คน

๑. นางสัมฤทธิ์ ม่วงสมาน

๒. นายแคล้ว หอมสุวรรณ ลงเลือก ท่ามกลาง

๓. นางทองสี

๔. นางไม้ฟ้า ขันธเพด

๕. นายสำราญ หอมสุวรรณ

๖. ด.ช.สมมุต "

๗. นางเจริญ หอมชาดา

๘. นายสุข หอมสุวรรณ

๙. นางเทือบ "

นายเริ่ม พันธ์ดิษฐ์ ภรรยาชื่อ นางไม มีบุตร ๘ คน คือ.

๑. นางเล็ก

๒. นายบุญทอง พันธ์ดิษฐ์

๓. นายประเทือง "

๔. น.ส.เรือง

๕. น.ส.ขวัญ

๖. นายศรีไหม พันธ์ศรี

๗. น.ส.สีดา

๘. นายฉัตรชัย พันธ์ดิษฐ์

นายใจ มีภรรยาชื่อ [illegible] มีบุตร ๖ คน คือ

๑. นางทองเปลว อยู่ตูมัง

๒. นายสวัสดิ์ อยู่กรุงเทพ

๓. นายถนอม "

๔. นายประไพ "

๕. นางนิ่ม อยู่ป่าพฤกษ์

๖. นายทอบ อยู่ขอนมัง

นางนาญ มีสามีชื่อ นายแสง มีบุตร ๓ คน

๑. นายสำราญ ทัศนสองวงศ์

๒. นางสำรวย จันทร์เพ็ญ

๓. นางรัตนา นิ่มชม

นายดำ นนทกาญ ภรรยาชื่อ มีบุตร ๓ คนคือ

๑. นายมุสตา นนทกาญ

๒. นางเนิม นนทกาญ

๓. นายสมเกียรติ นนทกาญ

การที่กลุ่มต่างๆ ที่อพยพมาจากแม่น้ำทั้งสิ้น มาทำป่าถางมาอยู่ มีสัตว์ป่าต่างๆ จะเล่าให้ฟังดังนี้ มีบุคคลคนหนึ่ง ชื่อ ตาเน้ง อยู่กลุ่มดอนทองนี้และ แกเป็นคนมีลูกอยู่ประจำเป็นปกติ แกชอบไล่ล่าสัตว์เกือบทุกวัน สัตว์ที่แกชอบล่า ก็คือเก้ง แถวนี้ เก้งชุกชุมมาก เช้าวันหนึ่ง ตาเน้ง แกถือเรือไปตอกไปหมองคือ แต่เช้า หวังจะไปล่าสัตว์ต่อ เขาได้ยินเสียงปืนตาเน้งและก็ จะต้องได้ สัตว์อะไรอย่างหนึ่งและ ใครตามไปหามสัตว์มาได้เลย วันนั้นตาเน้งแก ไม่พบสีเก้ง แต่ไปพบเสือฮุ่ยลายพาดกลอน แกมีลมพอกไม่ต้อง และ ปืนแก้มกระบอกหนึ่ง แกอยู่บนเรือที่ไปง เสืออยู่ในน้ำ แกก็เอา ลมพอก แทงเข้าที่ปากเสือ เมื่อแทงแล้วแกก็กดลมพอก จะให้เสือ จมน้ำ เพราะขณะที่กดลมพอกลงน้ำนั้น ปลายลมพอกก็ไปติดหูเสือ ดังไม่ขึ้น แกก็ยิงปืนขึ้น~~เสือขึ้นอีก เสือก็ลอยตาย~~ ขึ้นฟ้า ชาวบ้านได้ยินเสียงปืน ก็ชวนกันออกไป จุดที่ได้ยินเสียงปืน ขณะ ที่เดินไปก็คอยกันไป วันนี้ต้องได้กินเก้งอีกแล้ว

พอไปถึงไม่ใช่เก้ง ตาเน้งแกกำลังกดลมพอกแทงปากเสืออยู่ ชาวบ้านจึงช่วยกันทุบเสือจนตาย หามเสือกลับมาบ้าน

ประวัติ บ้านมะขามล้ม

เมื่อชาวพวนกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน แขวงบ้านเก้าห้อง ซึ่งเป็นหมู่บ้านไทยพวนที่มาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนไทยพวนอื่นหลาย เนื่องจากได้ทำการจับจองที่ทำมาหากินกันกว้างขวางแล้ว ก็อพยพลงไปทางตะวันตกของแม่น้ำท่าจีนไปแสวงหาจับจองที่ดินถิ่นใหม่ ฝ่ายที่อพยพไปนั้นมีประมาณ ๑๒ ครอบครัว ไปจนถึงพื้นที่แห่งหนึ่ง เป็นที่งาม อุดมสมบูรณ์ มีน้ำอยู่เต็มพื้นที่ เพราะมีคลองธรรมชาติ จึงยึดเอาพื้นที่แห่งนั้นเป็นที่อยู่อาศัยจับจองที่ดินทำมาหากิน เนื่องจากบริเวณที่มาจับจองนั้นส่วนมากจะเป็นป่าสะแก และก็ได้ตั้งบ้านเรือนอยู่ตามป่าสะแก จึงเรียกหมู่บ้านของตนว่า "บ้านสะแก" ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ชาวอพยพที่มานั้นมาอยู่เป็นกลุ่ม มีทั้งหมด ๔ กลุ่มด้วยกัน

๑. กลุ่มเหนือ โพนขาม
๒. กลุ่มบ้านกลาง
๓. กลุ่มป่าสะแก
๔. กลุ่ม ดอนข่อย

รวมทั้ง ๔ กลุ่มนี้ เรียกว่า หมู่บ้านสะแก ในกลุ่มต่างๆนั้น ไทยพวนที่อพยพมาเป็นคน พวน ทั้งหมด บางกลุ่มบางคนก็อพยพมาจากเมืองเวียงจันทร์ มาอยู่ฝั่งแม่น้ำท่าจีนเป็นเวลานานแล้ว และบางคนบางครอบครัวก็เพิ่งอพยพและย้ายมาจากเมืองเวียงจันทร์ใหม่ๆ

ตามสภาพของหมู่บ้านสะแก จึงใช้ภาษาพูดของตนเองที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ อย่างเช่น กลุ่มเหนือ ก็เรียก คุ้มโพนขาม เพราะมีเนินและมีต้นมะขามใหญ่อยู่มากมาย

กลุ่มบ้านกลาง ก็เรียกพื้นที่แห่งนั้นว่า คุ้มขามทาม เพราะพื้นที่แห่งนั้น มีต้นหว้าชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกว่าต้นขามทาม ขึ้นอยู่เต็มพื้นที่ จึงเรียกว่า คุ้มขามทาม

ส่วน กลุ่มป่าสะแก เป็นกลุ่มที่อยู่ริมหรืออยู่ด้านนอกของกลุ่มทั้งหลาย เกือบอยู่ในดงสะแกก็ว่าได้ จึงเรียกกลุ่มของตนว่า คุ้มป่าแก

ส่วนกลุ่มใต้ เป็นกลุ่มที่มีป่าชนิดมีจอมปลวกมาก และบริเวณจอมปลวกทั้งหลาย ไม่มีใครกล้าขุด ต้นข่อยชอบขึ้นตามจอมปลวกมากมากมาย จึงเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มดอนข่อย.

เมื่อชาวพวนที่อพยพมานั้น มาตั้งหลักฐานริมคลองทำกิน
เป็นเวลานานพอสมควรแล้ว การควบคุมดูแลปกครอง ก็ปกครอง
กันเอง อย่างเช่น คุ้มฝ่ายเหนือก็มี

นายกองขุนศรี เป็นผู้ปกครองดูแลกลุ่มของตน
และยังมี กลุ่มของนายฮ้อยขำ ก็ปกครองกลุ่มของตนเอง

กลุ่มด้านใต้ คุ้มดอนข่อยก็มี นายฮ้อยอยู่ เป็นผู้ปก
ครองกลุ่มของตน

ตามธรรมเนียมของไทยพวน จะเป็นการอพยพมาจาก
เมืองเวียงจันท์ หรือจะเป็นมาก็ดี จะไปทำการตั้งต่างบ้านต่าง
เมืองก็ดี จะต้องมีหัวหน้าควบคุมดูแล ในกลุ่มของตน คนหนึ่ง
ผู้ที่เป็นหัวหน้านั้น เรียกว่า นายฮ้อย ผู้เป็นนายฮ้อย จะต้องเป็น
ผู้ที่ลูกน้องเคารพเชื่อถือ ยำเกรง เป็นที่พึ่งของลูกน้องได้

ทางราชการเห็นว่า บ้านเมือง แห่งสยามประเทศ สงบจาก
การศึกสงครามมาเป็นเวลานานแล้ว ประชาชนพลเมืองก็อยู่กัน
เป็นกลุ่มเป็นก้อน มีความสุขสมบูรณ์ดี ก็จะจัดการปกครองให้
ทั่วถึง ตามชุมชนทุกแห่ง จึงได้ตราพระราชบัญญัติการปกครอง
ท้องที่ขึ้นมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗.

เมื่อออกพระราชบัญญัติมาเช่นนี้ ทางราชการก็เริ่มทำการ
สำรวจตามชุมชนบ้านนอกเมืองใหญ่ เพื่อจัดการให้มีการปก
ครองกันเอง คือ หัวหน้าหลาย ๆ หมู่บ้านมารวมกันเรียกว่า
ตำบลหนึ่ง ผู้ที่เป็นหัวหน้าตำบล เรียกว่ากำนัน เป็นผู้ปกครอง
ส่วนผู้ที่เป็นหัวหน้าหมู่บ้านแต่ละหมู่เรียกว่า ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่บ้านสะแก ทางราชการก็ได้มาสำรวจ พบว่าหมู่บ้าน
สะแกนี้เป็นหมู่บ้านใหญ่ มีราษฎรมากมาย และเป็นหมู่บ้านอุดม
สมบูรณ์ดี ทำมาหากินได้ผลดี พืชพันธุ์ธัญญาหารไม่อดอยาก ก็จะ
หาบุคคลในหมู่บ้าน สะแกนี้ ตั้งเป็นกำนันปกครอง ตำบล ก็ได้สำรวจ
พบว่า บ้าน อำแดงขำ คือนายขำ ๆ นั่นเอง ที่ชาวบ้านสะแกทั่วไป
เรียกว่า นายฮ้อยขำ หรือฮ้อยทิด

เป็นกำนันคนแรก

นายขำ มีบิดาชื่อ นายสีอ้น มารดาชื่อ ทอง
มีภรรยา ๒ คน คนแรกไม่ปรากฏชื่อ คนที่ ๒ ชื่อ นางผาย

นายขำท่านอพยพมาจาก ประเทศลาว เมืองเวียงจันท์

เข้าใจว่าจะเป็นระหว่างที่ฝรั่งเศส จะเข้ายึดปกครองประเทศลาว เพราะท่านมีหนังสือเดินทาง เป็นสัญชาติฝรั่งเศส ใบเดินทางของประเทศลาวที่ออกให้ท่านมานั้น ประเทศลาวเรียกใบอุปเยก นำเอามาเป็นหลักฐานเข้าประเทศสยาม

นายทำ อยู่ในระหว่างที่ราชการมาแต่งตั้งให้ท่านเป็นกำนันนั้น ท่านก็ดีใจ กลับคนแล้ว ท่านเป็นกำนันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ ทางราชการมาแต่งตั้งกำนันนั้น ทางเทศา เห็นว่าบ้านสะแก คงจะไม่เป็นประวัติศาสตร์ ศิริมงคล เพราะว่าที่ท่านมาสร้างจนนั้น ท่านได้พบต้นมะขามใหญ่อยู่บริเวณบ้านของท่านกำนันทำ ต้นหนึ่งใหญ่โตมาก ประกอบกับบริเวณบ้านของท่านกำนันทำ มีต้นมะขามใหญ่ขึ้นทั่วบริเวณ ตลอดจนที่นาของท่านก็มีต้นมะขามอยู่ทั่วไป ชาวพวนจึงเรียกบริเวณบ้านของกำนันทำ ว่า ดงไพรขาม

ทางราชการเห็นต้นมะขามล้มอยู่เช่นนั้น ท่านเทศาก็เลยเปลี่ยนชื่อบ้าน สะแก เสียใหม่ว่า บ้านมะขามล้ม และเป็นตำบลมะขามล้มตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

นายทำ เป็นกำนันตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นกำนันอยู่ ประมาณ ๗ ปี

ในระหว่างที่เป็นกำนัน ท่านได้พัฒนา สาธารณะประโยชน์อันใด เป็นหลักฐาน ก็ยังไม่ปรากฏ

เมื่อท่านอายุมาก แล้วท่านถึงแก่กรรม

๒. <u>กำนันคนที่ ๒ กำนันพุก มาตหวิจิต ท่านมีภรรยา</u>
ชื่อ

ท่านเป็นคนมาจากบ้านไพรลาว ตะวันตก มาแต่งงานอยู่บ้านมะขามล้มนี้

ท่านเกิด พ.ศ. ใดไม่ได้หลักฐาน ท่านเป็นกำนันต่อจากกำนันทำ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๘ เป็นกำนัน ๑๔ ปี ท่านก็ลาออก เพราะ กำนันพุกท่านถูกทางราชการจับได้ว่าท่านมีสุราเถื่อน ท่านก็ต้องลาออก

ท่านเป็นกำนันในสมัยนั้น ก็ยังไม่ทำการพัฒนาอันใด เช่นกัน

๓. กำนันคนที่ ๓ กำนันโต หอมสุวรรณ ท่านได้รับบรรดาศักดิ์เป็น ขุนอร่าม มีภรรยาชื่อ นางต่วน

ท่านเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐
เป็นกำนันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘
ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔
เป็นกำนันคนที่ ๓ อยู่ ๑๖ ปี

กำนันโต ท่านเป็นกำนันที่มีชื่อเสียงมาก ชุมชนบ้านใหญ่ได้สมกับชื่อท่าน ในสมัยของท่านกำนันโต เป็นสมัยที่ริเริ่ม การพัฒนา ทั้งทางวัด ทางโรงเรียน ทางบ้าน

ทางวัดก็เริ่มจัดการการศึกษา มีการเริ่มศึกษาพระปริยัติธรรม มี พระภิกษุ สามเณร ภายในวัดและต่างวัดมาเรียนที่นี่ เพราะในสมัยของกำนันโต มีพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ก็เป็นการเริ่มการศึกษา ทางวัดได้ใช้ ศาลาการเปรียญเป็นสถานที่เรียน

และทางเริ่มขุด คลองส่งน้ำธรรมชาติ กำนันโต ท่านขอร้องชาวบ้าน ให้ช่วยกันลอกคลองส่งน้ำเป็นครั้งแรก เพราะเวลาฤดูแล้ง ขาดน้ำในไร่นา

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ กำนันโต เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงบอกบุญเรี่ยไร สร้างชั้นประถมศึกษา สร้างโรงเรียนขนาด ๕ ห้องเรียน ๑ หลัง

กำนันโต ท่านเป็น แพทย์แผนโบราณ และเป็นผู้มีเวทย์มนต์คาถา

ท่านเป็นกำนันอยู่ ๑๖ ท่านเป็นกำนันจนสิ้นอายุขัย อายุของท่าน ได้ ๕๕ ปี

๔. กำนันคนที่ ๔. กำนันแก้ว หอมสุวรรณ

เกิดเมื่อ พ.ศ. เป็นบุตรของท่านกำนันโต หอมสุวรรณ
เป็นกำนันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นกำนันอยู่เพียง ๖ เดือน ก็ถูกทางราชการเรียกระดมพล ไปเป็นทหาร ไปรบแถวเชียงตุง สมัยสงครามอินโดจีนฝรั่งเศส เมื่อว่างกำนันทางราชการจึง คัดเลือกบุคคลที่สมควรเป็นกำนันต่อไป

๕. กำนันคนที่ ๕ กำนัน พัน สิงทอง

เป็นหลานของกำนันทิม สิงทอง กำนันคนแรกของตำบลมะขามล้ม
กำนันพัน สิงทอง เกิด พ.ศ.
เป็นกำนัน พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึง
พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นกำนันอยู่เพียง หนึ่งปี ก็ถึงแก่กรรม

กำนัน พัน สิงทอง เป็นกำนันระยะสั้น จึงไม่ได้สร้างสรรค์สิ่งใด

๖. กำนันคนที่ ๖ กำนันมณฑา สีองทอง

เกิด พ.ศ.   เป็นกำนันตำบลมะขามล้ม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ ถึง

พ.ศ. ๒๕๑๖ ก็ต้องลาออกจากการเป็นกำนัน เพราะ เป็นโรคอัมพาต ผลงานของท่านมีพอที่จะเรียนรู้ได้ ดังนี้

๑. พ.ศ. ๒๔๙๖ เริ่มจัดทำถนนพัฒนาการรอบบริเวณหมู่บ้านด้านฝ่ายเหนือ เช่นถนนจาก สภาตำบล ไปสู่หมู่ที่ ๑๔ บ้านใต้

๒. ถนนพัฒนาสายตะวันตกจากสามแยก มะขามล้ม ไปสุดทางหมู่ที่ ๑๒ บ้านใต้

๓. จัดถนนพัฒนา เข้าหมู่บ้าน ตามรูปเดิมของทางสาธารณะ ทางควายเดิม มาเป็นถนนพัฒนา

๔. จัดวางผังถนนใหม่ เชื่อม ระหว่าง สามแยกบ้านสุตร ด่านโลาชง บ้านมะขามล้ม ไปวังน้ำเย็น เป็นผลของกำนันมณฑา สีองทอง ที่ได้วางแผนถนนสายนี้ไว้ก่อน ท่านคอยดู ประชาชนจะเหมาขุดก็ได้ จะจ้างเขาขุดก็ได้ ถนนสายนี้ยังไม่สำเร็จ ท่านก็มาป่วย และลาออกเสียก่อน

กำนันมณฑา สีองทอง ท่านเป็นกำนันสมัยปราบ โจรผู้ร้าย เกรงขามฝีมือของท่าน ในสมัยของท่าน เป็นสมัยโจรผู้ร้ายชุกชุมทั่วไป ทางราชการวางแผนให้ ตำรวจออกกวาดล้าง บ้านมะขามล้ม จึงเป็นแดนประหารของผู้ร้ายถึง ๓ คน

กำนันมณฑา สีองทอง ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

๗. กำนันคนที่ ๗ กำนันวิชัย ดวงจันทร์ เป็นบุตรของ

นายขาว นางบุญมี ดวงจันทร์ ~~เป็นกำ~~ เกิดวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๗๑

เป็นกำนัน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖

ผลงานของกำนันวิชัย ดวงจันทร์ มีอยู่หลายประการ ผู้เขียนก็ได้จะขอเอามากล่าวไว้ เพื่อว่า คนชั้นหลัง ต้องการทราบประวัติ ก็จะไม่ต้องยุ่งยาก และผู้ที่ทำความดี ทำการพัฒนาบ้านเมือง ผู้เขียนก็อยากยกย่องสรรเสริญ เอาไว้ ให้เป็นตัวอย่างต่อไป.

๑. การปกครอง การป้องกันโจรผู้ร้าย และป้องการพนัน

คอยสอดส่องดูแล ป้องกันโจรผู้ร้าย

เรื่องการพนันไม่ชอบ

- ออกตรวจท้องที่เป็นประจำ ทุกวัน

- ต่อสืบข่าวอันเป็นการบ่อนทำลาย ความมั่นคงของชาติ
- ให้ความร่วมมือกับตำรวจ ในการป้องกันปราบปราม เล่นการพนัน
- ให้ราษฎรจัดทำสัญญาณเพื่อแจ้งเหตุร้ายทุกบ้าน
- ไกล่เกลี่ยกรณีพิพาท
- จัดเวรยามประจำหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๐๘ เริ่มทำการก่อสร้างอาคารเรียน วัดสุขเกษม

๒. ~~การคมนาคม การไฟฟ้า~~

พ.ศ. ๒๕๐๘ เริ่มส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุก ไปดูการเลี้ยงจาก นครปฐม ทำการทดลอง โดยนายเสริมพร คงพานิช เป็นรายแรก การเลี้ยงปลาดุก ปลาช่อน เป็นอาชีพได้ดี

พ.ศ. ๒๕๐๙ อดีตในการเพ่งเล็งของทางราชการ ของสายลับตำรวจ สงสัยมีพฤติการณ์อันเป็นคอมมิวนิสต์ แต่ความสงสัย เป็นผลดีแก่ตน โดยตลอดมา ไม่เป็นความจริง

พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึง ยังมีการเก็บภาษี การเลี้ยงปลาดุก ปลาช่อน

พ.ศ. ๒๕๑๒ ย้อนหลังของชาวบ่อปลา บ้านมะขามล้ม โดยพ่อ นายมีทอง พณ.ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร

พ.ศ. ๒๕๑๓ ปลาดุก ปลาช่อน เริ่มเป็นโรคระบาด ได้หา หมอมาป้องกัน จดสิ่งความสามารถของ ประมงจังหวัด แก้ไขไม่ได้ ขาดทุนกันเป็นส่วนมาก

พ.ศ. ๒๕๑๖ – ดำเนินการขอให้ บริษัท ศรีวัฒน์ มาติดตั้ง ไฟฟ้าส่วนเดียว ในหมู่บ้านมะขามล้มจนสำเร็จ
– ได้ถูกคัดเลือก ให้เป็นกำนัน ต. มะขามล้ม

พ.ศ. ๒๕๑๗ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะขอซื้อสัมปทานการไฟฟ้า จึงไม่ยอมขาย

พ.ศ. ๒๕๑๘ เริ่มดำเนินการยื่นหนังสือ ต่อ จอมพล ถนอม เรื่องขอให้ราดยาง ถนนสาย เก้าห้องถึงวัดสิงห์มหาเกษ ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลานานแล้วยังไม่สำเร็จ

พ.ศ. ๒๕๑๙ ของบประมาณ ซื้อลูกรังมาอัดถนนสายเก้าห้อง ทางคมนาคมไม่สะดวก ในฤดูฝน ได้งบมาทำตามประสงค์

พ.ศ. ๒๕๒๐ ทางราชการ เริ่มลงมือราดยาง ถนนสาย เก้าห้องถึง วัดสิงห์มหาเกษ จนสำเร็จ ดังประสงค์ ซึ่งทำเรื่องขอไป

– วัดนาที่สร้าง โรงเรียนมัธยม คือ โรงเรียนหนองมา

สิ่งดีเด่นที่ ๒ จนสำเร็จ

พ.ศ. ๒๕๒๐ ขยายส่งมอบงานไฟฟ้าสายเดี่ยวให้ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.

- ในปีนี้ได้รับรางวัลเป็นกำนันดีเด่น ประจำจังหวัด
- ทำเรื่องราว ขอให้กรมชลประทาน ขุดคลองชลประทาน
ผ่านหมู่บ้านมะขามล้ม พอได้รับเรื่องกรมชลประทาน
ได้มาพบให้ชี้แจงการขุดคลอง จากจัดทำไปเลยโดยก็
ผ่านบ้านมะขามล้ม ถึงสองพี่น้อง จนสำเร็จ -
- จัดสร้าง สภาตำบลมะขามล้ม โดยจัดหาวัสดุสิ่งของ.
- และขอที่ดินของนายเสงี่ยม ส้องทอง ก็ได้ สร้างสภาตำบล

พ.ศ. ๒๕๒๑ เกิดภาวะน้ำท่วม บ่อปลา ชาวบ่อปลาเกิดความเสียหาย
อย่างมาก ได้ขอให้ประมงจังหวัด ช่วยเหลือ พันธุ์ปลา
และการเงิน
- ขุดคลองส่งน้ำ จากสภาตำบล ถึงบ้านใต้ โดยใช้
งบของ เงินกสช

พ.ศ. ๒๕๒๒ - ของบประมาณ ขุดคลองส่งน้ำสายตะวันตก
- ขอที่ดินขุดเหมืองหมู่ที่ ๗ ช่วยการเกษตร ยาว ๑๖๐ เมตร
กว้าง ๔ เมตร คิดเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- สร้างถนนดินหมู่ที่ ๕ ยาว ๑๐๐ เมตร สูง ๗๐ ซม
กว้าง ๓ เมตร เป็นเงิน ๑.๒๐๐ บาท
- ฝังท่อถนน หมู่ ๑ ป้องกันน้ำขัง ยาว ๖ ท่อน
เป็นเงิน ๑.๒๐๐ บาท
- ถมดินบริเวณสภาตำบล กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร
สูง ๕๐ ซม. เป็นเงิน ๑๒.๐๐๐ บาท
- ฝังท่อข้ามถนนหมู่ ๖ จำนวน ๖ ท่อน ท่อนละ ๔๐๐ บาท
เป็นเงิน ๒.๔๐๐ บาท
- ซ่อมถนนลูกรังหมู่ที่ ๑๒ กว้าง ๓ เมตร ยาว ๑,๒๐๐ ม.
เป็นเงิน ๑๐.๐๕๐ บาท
- ฝังท่อหมู่ที่ ๔ ท่อขนาด ∅ ๘๐ ซม ๘ ท่อน
ท่อนละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท
- ของบประมาณ ซ่อมพื้นสะพาน ข้ามคลองชลประทาน
ไม้ไผ่ เป็นเงิน ๖๓.๐๐๐ บาท
- ของบประมาณ จากชลประทาน สร้างสะพาน ข้ามคลอง

หมู่ที่ ๗ ขนาด ๔.๐๐ x ๒๕.๐๐ ทางหักกว้าง ๑.๒๐ ม.
งบประมาณสิ้นเงิน ๙๕๐,๐๐๐ บาท

—

พ.ศ. ๒๕๒๓ ปรับปรุงสภาตำบล สร้างแท่นสมเด็จพระนเรศวร
เงินส่วนราชการและราษฎรสมทบ เป็นเงิน ๓๕.๖๐๐ บาท

— ปรับปรุงถนนสายในหมู่บ้าน หมู่ที่ ๒, ๓, ๘, และ ๑๒ ยาว ๓,๕๐๐ เมตร กว้าง ๓ เมตร เป็นเงิน ๒๖.๔๐๐

— ซ่อมถนนลูกรัง หมู่ที่ ๗, ๑๑, ๑๐ และ ๖ บ้านตะล่ม อัดไม้สัก กว้าง ๓ เมตร ยาว ๖.๒๐๐ เมตร เป็นเงิน ๑๖,๕๐๐ บาท

— ซ่อมถนนลงลูกรัง หมู่บ้านโพธิ์เตาเหล็ก หมู่ที่ ๕, ๘, ๙ และ ๑๓ กว้าง ๓ เมตร ยาว ๓,๒๐๐ เมตร เป็นเงิน ๒๑.๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๒๔ วันเฉลิมพระชนมพรรษา ร่วมกับราษฎร ทั้ง ๑๓ หมู่ ประมาณ ๔๕๐ คน ทำการพัฒนา ปรับปรุงถนนสายต่างๆ คิดเป็นค่าแรงให้คนละ ๕๙ บาท เป็นเงิน ๒๓,๔๐๐ บาท โดยไม่ได้ใช้เงินของทางราชการแต่อย่างใด

— ขุดลอกเหมืองหมู่ที่ ๙ กว้าง ๑.๕๐ เมตร ยาว ๑.๐๐๐ เมตร ลึก ๕๐ ซม. เป็นเงิน ๙,๓๗๕ บาท

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับรางวัล กสช. ดีเด่น เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เอามาปรับปรุงถนนใน ต.มะขามล้ม

— ได้รับรางวัล กสช. ดีเด่น ของปี ๒๕๒๕ เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ได้มาดำเนินการในปี ๒๕๒๖

— ฝังท่อข้ามถนนหมู่ ๒ ยาว ๑,๒๐๐ เมตร กว้าง ๓ เมตร เป็นถนนลูกรัง เป็นเงิน ๑๐,๐๘๐ บาท

— สร้างศาลาพักร้อน ๒ หลัง หลังแรกอยู่ที่สะพาน ๒ หลังที่ ๒ อยู่ ต.บ้านแหลม หลังแรกใช้เงินประมาณ ๕๙,๐๐๐ บาท หลังที่ ๒ ใช้งบประมาณ ๓๖,๐๐๐ บาท รวมสองรายการเป็น ๙๕,๐๐๐ บาท

— ๒๕๒๗ ชลประทานของบประมาณขุดคลองระบายน้ำ ๒ ซ้าย สองพี่น้อง ยาว ๑๑ กม. เป็นเงิน ๔,๖๖๐,๐๐๐ บาท

— ของบจากชลประทาน ขุดคูระบายน้ำ จากหมู่

๔,๖ และ ๑๒ ยาว ๔,๓๐๐ เมตร เป็นเงิน ๓๑๓,๐๐๐ บาท

- ของบประมาณชลประทาน ขุดลอกเสริมดินคลอง ๓ ซ.
๑ ข. ฝั่งซ้ายเริ่ม กม.ที่ ๒๐๐ เป็นเงิน ๖๒๕,๑๗๖ บาท
- ขอให้ทางราชการช่วยเหลือซื้อพันธุ์ปลา ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
และเป็นความการจัดซื้อในครั้งนี้ด้วย
- ส่งเสริมให้ชาวบ้าน เลี้ยงสัตว์ปีก
ส่งเสริมให้เลี้ยงโค สุกร
ส่งเสริมจัดให้เป็นกลุ่มเกษตร

ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

- จัดหาเงินจากผู้มีจิตศรัทธาสร้างรั้ววัด เป็นคอนกรีต
รอบบริเวณวัด ยาว ๓๐๐ เมตร เป็นเงิน ๒๓๐,๐๐๐ บาท
- เชิญชวนธนาคารกรุงเทพ สาขาปากช่องมาทอดกฐินที่วัด
สุขเกษม ได้เงิน ๑๒๓,๑๕๐ บาท
- มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีเด็ก ๓๙ คน ของบ
จากอาสาสมัครอเมริกัน จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- จัดหาอุปกรณ์ให้โรงเรียนวัดสุขเกษม ร่วมกับครู
เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท
- ของบประมาณก่อสร้างต่อเติมอาคารเรียน ร.ร.หนองมา
ใช้เงิน ๒,๐๕๐,๐๐๐ บาท จากกรมสามัญศึกษา

ตั้งแต่เป็นกำนันตำบลมะขามล้มเป็นต้นมาได้รับ
เกียรติคุณและรางวัลดังนี้

วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๖ ได้รับแต่งตั้งเป็นกำนันตำบลมะขามล้ม

พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม ของจังหวัด

พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับโล่รางวัล ที่ ๑ จาก ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โครงการ กสช. ประเภทแหล่งน้ำ

พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับรางวัลชนะเลิศ จากนายจรินทร์ กาญจโนมัย ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ในการประกวดโครงการ กสช. ดีเด่น ประเภทแหล่งน้ำ หมู่ที่ ๕, ๖, ๗, ๑๐ ต.มะขามล้ม

พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับโล่เกียรติคุณ จาก รต. ดิเรก ชูวาภพ นายอำเภอบางปลาม้า

พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับโล่ จากนายจรินทร์ กาญจโนมัย ผู้ว่าราชการ จ. สุพรรณบุรี ในการสนับสนุนกิจการตำรวจ ในด้านการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับโล่เกียรติยศ จากนายจรินทร์ กาญจโนมัย ผู้ว่าราชการ จ. สุพรรณบุรี ในการประกวดโครงการ กสช. ดีเด่นประเภทแหล่งน้ำ

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับโล่รางวัล ที่ ๒ จา ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี โครงการ กสช. ประเภทแหล่งน้ำ

พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับโล่รางวัลดีเด่น จากนายสมาน กลิ่นเกษร นายอำเภอบางปลาม้า ในการเชิญชวนให้ประชาชน ไปเลือกตั้งสมาชิก สภาจังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม ของ จ. สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับเขต ๗ หมู่บ้านมะขามล้มหมู่ ๖, ๓, ๔

พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับโล่รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ ในการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ระดับประเทศ หมู่ ๖, ๓, ๔

พ.ศ. ๒๕๓๑ วันที่ ๑๘ มกราคม เวลา ๑๔.๐๐น เข้าไปรับโล่รางวัล ต่อสมเด็จพระเทพฯ

วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นวันครบวาระ ๖ ปี
ของกำนัน วิชัย ดวงจันทร์ กำนันคนที่ ๗ ของตำบลมะขามล้ม.

๘ กำนันคนที่ ๘ นายนิวัต ดวงจันทร์ อาย ๓๙ ปี
เป็นบุตรของ นายวิชัย ดวงจันทร์ เป็นกำนันโดยการคัดเลือก
ผู้สมัคร รวม ๓ คน ๑. ผู้ใหญ่บุญตา ระเวง ได้ ๓๙๒ คะแนน
๒. ผู้ใหญ่นิวัต ดวงจันทร์ ได้ ๕๘๘ ,
๓. ผู้ใหญ่สมปอง พันธ์ชะลอม ได้ ๒๐๗ ,
ผลปรากฏออกมา นายนิวัต ดวงจันทร์ ได้รับคัดเลือกเป็นกำนัน ต.มะขามล้ม
เมื่อ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๑

เดือน ๖ บุญบวชนาค บุญวิสาขะ

การบวชนาค ของชาวพวนบ้านมะขามล้ม เมื่อถึงเดือน ๖ เป็นเดือนที่จะเริ่มลงมือไถนา ผู้ที่อายุครบบวชจะต้องบวช บวชนาคต้องดูได้พร้อมเพรียงกันเป็นคราว สมัยเมื่อ ๖๐ - ๗๐ ปีก่อน ซึ่งยังไม่มีวัดยังมีไม่หลายวัด ก็แต่ในปีนี้มีเพียงวัดมะขามล้มวัดเดียว ผู้ที่จะบวชก็จะนัดวันตามบวชพร้อมกันในวันเดียว เพราะพระอุปัชฌาย์ก็หายาก ในเขตนี้มีพระอุปัชฌาย์เพียงองค์เดียว เมื่อตกลงพร้อมใจกันจะบวชวันใด ต้องไปนิมนต์พระอุปัชฌาย์ไว้ก่อน ถึงฤดูบวชนาค ท่านไม่ต้องระวัง ท่านก็นิมนต์ไปเป็นอุปัชฌาย์ที่วัดใดท่านจะไม่เสียหายต่อวัด

มีคนที่จะบวช ต้องไปอยู่วัดก่อน เพื่อไปท่องหนังสือ เรียนกับศึกษาขานนาคในพิธี และทำวัตรสวดมนต์ต่างๆ ให้คล่องแคล่ว อยู่วัดไม่น้อยกว่า ๑ เดือน

เมื่อถึงวันจะบวช ก็มีงานเลี้ยงดูกันเป็นแขกมาร่วมทำบุญกินเลี้ยง สมัยนั้นเรียกว่า กินเต้ะ ถ้าเป็นการแต่งงานเรียกว่า ไปกินหมู

การแห่นาคไปวัดก็มีการแห่อย่างสนุกเหมือนเดี๋ยวนี้ ถ้ามีนาคบวชมากคน ก็จะบวชพร้อมกัน บางปีมีนาคถึง ๒๐ คน

การบวชนาคแต่สมัยก่อนก็มีการทำขวัญนาค พวนเรียกว่าสู่ขวัญนาค เป็นภาษาพวน

การทำขวัญนาคก็เพื่อให้นาคได้รู้ว่า ตำนานที่เขาเรียกว่านาค ความเป็นมาอย่างไร

การที่นาคเกิดอยู่ในท้องของแม่ แม่จะมีความทุกข์ทรมานประการใด จนกว่าจะเลี้ยงโตจนได้บวช เพื่อทดแทนค่าน้ำนมข้าวป้อนของแม่ และให้รู้จักสิกขาวินัยที่เมื่อบวชแล้วควรจะปฏิบัติประการใด ตามที่หมอพราหมณ์ทำขวัญได้กล่าวไว้

พระพุทธองค์ท่านตรัสว่า มนุษย์เกิดมาจะได้บวชเป็นของยาก เพราะแม้คนยังไม่ทันเกิดอยู่ในท้องแม่ก็ตาย

บางคนเกิดมาอายุยังน้อยก็ตาย ท่านจึงตรัสว่า ผู้ที่ได้บวชในพระพุทธศาสนา เป็นทายาทของพุทธศาสนา เป็นผู้ประเสริฐ ที่เกาะพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ถือว่าไม่เสียชาติเกิดมา ได้บวชได้ศึกษาปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์

จะขอยกตัวอย่าง การทำขวัญ หรือการสู่ขวัญนาคพอให้ได้ประดับความรู้สึกเล็กน้อย

เมื่อถึงวันทำขวัญนาค ทางฝ่ายเจ้าภาพ พ่อ-แม่ของนาค
จะเชิญผู้ที่ชำนาญในการทำบายศรี บายศรีเขาทำด้วยใบตองสด ทำเป็น
ชั้นๆ เสร็จแล้วตั้งไว้ในที่เหมาะ ส่วนเครื่องของที่ เป็นเครื่องบายศรี
ทางแต่งจะมี ของหวาน ของคาว ทางแต่งไม่มี
เครื่องของที่หมอพรจะใช้ มีขันน้ำมนต์หนึ่งขัน เทียนทำ
น้ำมนต์หนึ่งเล่ม ข้าวสารหนึ่งขัน ก้านกล้วยปักแว่นเวียน แห่แว่นเวียน
เทียนสามเล่ม เทียนชนวนเล่มละหนักหนึ่งบาท เทียนเล่ม แป้ง กระแจะ
สำหรับเจิมหน้านาค หนึ่งที่ เงินบูชาของหมอพร แต่ละคน
มะพร้าวอ่อน หนึ่งลูก ปอกเปลือกไม่ให้สวยงาม ไม่ให้ร่วมใจให้ไม่งาม
เกินไป

เมื่อหมอพรเริ่มทำขวัญ ก็จะกล่าว ชุมนุมเทวดา แล้วก็จะ
กล่าวคำสรรเสริญ พุทธคุณ ธรรมคุณ ~~ฆ~~ สังฆคุณ (เชิญ มีที่ผลความ ชอบ)
แล้วจะบอกว่าพระพุทธเจ้า มาเกิด จะตัดตอนที่เรียกว่านาค เป็นตอนๆ
ไป

บัดนี้ ยังมีอาจารย์ตนหนึ่งฉลาดด้วยปัญญา จึงชักนิทาน
มาเปรียบไว้ ให้เป็นมงคล แก่สันนิวาสะเราทั้งหลาย ทั้งหญิงชาย
ฝ่ายหม่อมฉัน อย่าเฉียดเหลือก ซ้ายไป แลเหลียวหลัง
มันมิเป็นประการใด ให้ตั้งใจฟัง พระธรรมเทศนา
เอาใจวาสนาเก่าเมื่อนั้น ยังมีพระยานาคอำนาจกล้า
พระองค์มีมิตรมนตรีอำมาตย์นาคหนุ่มเหน้าหนี่ ขึ้นชื่อมีได้บวช
เลยอวดฝีมือเพื่อน แค้นสังข์จักสั่ง!
จะลากแก้วก็เล่นหา ทั้งบิดามารดาภริยาแก่นไท้
ต้องให้หอยสอน พระยานาคก็ลง~~[illegible]~~ นครหนีจาก
นิรมิตรงปากพุ่ง กายาเป็นมานพหนุ่มน้อย หน้าชื่นช้อยโสมสี
ไปเถิงกุฎี พระมหาสถองคือเสมอ ก้มเคารพเคล้า
ขอเข้าบวชในศาสนาองค์สัตถาให้เกิดผล ได้ให้บวช
บวชแล้วเป็นพระภิกษุสงฆ์ ทะรงศีลสองร้อยยี่สิบเจ็ด
แล้วเป็นพระแก้วอยู่ในศาสนา ~~[illegible]~~ ทะรงจำศีล หลงลำเลิศ
ดำเนิดเกิดนาค พอถึงเวลาบ่ายแก่ เข้าไปแต่ในกุฎี
จำวัดหลับสนิทจิตวิบัติ แปลงร่างไป
คิดถึงพุทธคาถาละเลย เพศพระนั้นก็สูญหาย เลยกลับกลาย
เป็นพระยานาคดั่งเก่า ลำเพียงน้อยเล่าไม่เห็น
ตกใจเป็นอันมาก ร้องออกมาอึงอับ
เลยเล่าดังนั้น เสียงเสนาะก้องไปถึงหู

สัพพัญญูอั้นแล้วจึงให้พญานาคแก้ว มาตามดูให้หมด
พระเจ้านาคจึงกมเกศเกล้าประนมกร /
ทูลแก่องค์พระนครเฮ้ยยอดเยี่ยมโพธิ ขอทานโทษ
อันได้กระทำผิดในใจจิตทุก[illegible] สิ่ง ฝูงชนจึงสงสัย
ถามว่าเป็นสันใด พระองค์ไตรจึงให้สัตว์เดียรฉานมาขอได้
พระแก่นไท้พ่อเลยเว้นบันเลือ
นักปราชญ์ผู้ฉลาดจักแก้ไขว่าสันใด พระองค์ไตรสั่งพ่ออยู่
อยู่พ่อแม่แต่ส่างได้สอนให้เป็นเหตุ คะเตสิ
เพื่อลูกเทศนาสั่งสอนสัตว์ระนิกร /
เมื่อสัตว์พ้อย พระยอดสร้อย สัพพัญญู ตนเป็นตรงแก่โลก
ว่าจึงให้พ้นจากห้องคะสังสารวาฏ ดูรา พระยานาคา โอย
มนุษย์เจ้าพ่อเคยเสียแล้วแลนอ ให้จักบวชในศาสนา
พระไท้แก่นแก้วเจ้าพ่อตรัสท่านเฮ้ย ด้วยว่า ตัวท่านนี้
เป็นสัตว์เดียรฉานนาคใหญ่ ให้ท่านเมื่อ ย้อมไตรพลเมือง
ท่านอย่าได้เคืองแค้นจิตตะเจ้า ท่านจง เลี้ยงลูกเต้าแลเมียยัง
อดสามัคคระทำบุญอย่าได้ขาด อย่าได้ประมาทศีลห้า
คัดเทียมตาม ศีลแปดตามจำไว้ เจ้าอย่าได้หลงลืมนั้นเนอ
พ้นว่าเทศนาสั่งสอนแล้ว พระนาคแก่องค์มนตรเฮ้ย
พ่อเฮือนโพธิเสียละนอ พระยานาคก็ยอมือขึ้นใส่เกล้า
นมน้อมเจ้าทูลลา พระยานาคา หลั่งน้ำตาพลั่งไหลตก
มือตีอกคลุมใส่ คันว่า พระแก่นไท้พ่อให้บวชแล้ว
ขอฝากชื่อนาคแก้วไว้ในศาสนา ขอให้เป็นมงคลตาวชิรกรเมืองหน้า
เมื่อเวลาจักบวชนั้น ขอให้เอิ้นว่า เจ้านาค /
ขอฝากชื่อไว้ในพระศาสนา ๑๑๙

บทต่อไปนี้ เป็นบทปฏิสนธิ ของนาคที่เกิดมา
และอยู่ในท้องของแม่ จะกล่าวพอได้ใจความ
๑๒๑ คือว่าได้เจ้านาค รักเกิดมาในท้อง
ย่อมเป็นน้ำของเหลวๆ แล้วพัดขึ้นๆ แล้วซ้ำพัดเหลว
ดังเม็ดฮ้อด เจ็ดมื้อแล้ว จึงบังเกิด เป็นปัญจะสาขา หัว แขน
ด้วยพระธรรมเจ้ามาตกแต่ง ให้เป็นรูปร่างกาย
แล้วสิ่งแลกยาย เป็นอาหารลิ้มเลียมลอง ต่อไปตามเล่า
ฝังฝินหน้าเข้าสู่ สันหลังท้องของแม่มารดา
นั่งทับอาหารเก่า เล่าทับอาหารใหม่ ใส่หัวไว้ทายบน
มารดาจึงอุ้มท้องครรภ์ เจ้าจอมธรรมเกิดมาในท้อง
ปากจามไอก็ป้อฮ้อง ห้ามเสียงสั่นก้อง เจ้าจอมขวัญนาค
นาคเอย เจ้านาค ยากแท้แต่อยู่ในครรภ์ แม่กะสั่นหนัก
เมื่อยเริ่มเมื่อยฮ้ายเหลือใจ เจ็บตายในลำบาก
แม่ทุกข์ลำบากเจ้า ยากนักหนา เดินไปมาหนักหน่วง
เลยล่วงเข้าเขตได้สิบเดือน ลมกัมมัชวาต
สิ่งสะเทือนหัวใจเหม่น ยามเมื่อเจ้าจักออกมาท้องแม่
แม่เจ้าเหมิดแฮง แม่เจ้าเจ็บปวดเหมือนพันปี
ชีวามาผิงชินมรณา ลางพ่องข้องขวาง สังมาไม่เอาอีกลืมหน้าได้
มากลางสองๆ แล้วสือ เพิ่นว่ายังมีซอมมีพอ
มีแต่มีดมาแต่เจ้า เท่าฮอดแลง ตาวัน แดง
คอยมาแหล่งซรวๆ แล่นมาเฮียมหมอเว้า เจ้ามาเพื่อออกด้วยง่าย
แม่นยามดี ฮางคนเอาต้นซีนมาจี่ มัดป่าย เจ้าจึงออกมาพร้อมพร้อม
คนนั่งล้อมรับมือ ออกมาแล้วสือ กุมารท้องแก่แก่
เอินแม่หลวงสิ้นพออ้อย เอินน้อยสิ้นพอพัน
เพิ่นจึงเอาไม้เหี้ยมาตัดสายแห่ ย่าเจ้าแผ่สายบือ
เอาเงินถือน้ำลัง ชาวบ้านคำบ่าตัม เอาล้มอาบพัดสี้ ๑๒๑

เมื่อถึงบทกล่อมลูก หมอพระสู่ขวัญกล่อม
แต่บทกล่อมบทนี้ของดีมาจาก ท่านไม่เดียว
(คุณพ่อหมอประสิทธิ์ แสงคำพันธุ์)

1. สภาพภูมิท้องถิ่น

- ในตำบลมะขามล้ม แบ่งการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน
- ในสิบสี่หมู่บ้าน เป็นชาวไทยพวน 11 หมู่บ้าน
- ทิศตะวันออก มีเขตติดต่อกับตำบลบางปลาม้า
- ทิศตะวันตก มีเขตติดต่อกับตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า
- ทิศเหนือ มีเขตติดต่อกับตำบลดอนกำยาน อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- ทิศใต้ มีเขตติดต่อกับตำบลวัดดาว อำเภอบางปลาม้า
- ห่างจาก อ.บางปลาม้า 13 กม. ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัด 19 กม.
- พื้นที่ทั้งหมดของตำบล มีจำนวน 19,312 ไร่
- เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 17,704 ไร่
- มีครัวเรือนทั้งหมด 1011 ครัวเรือน
- มีประชากรทั้งสิ้น 5,704 คน
- เป็นชาย 2744 คน
- เป็นหญิง 2960 คน
- จำนวนประชากรแยกตามอายุ ดังนี้
- 1 เดือน – 5 ปีเต็ม จำนวน 437 คน
- 5 ปี 1 เดือน – 7 ปีเต็ม " 293 "
- 7 ปี 1 เดือน – 14 ปีเต็ม " 866 "
- 14 ปี 1 เดือน – 25 ปีเต็ม " 598 "
- 25 ปี 1 เดือน – 45 ปีเต็ม " 2840 "
- มากกว่า 50 ปี " 670 "
- มีการประกอบอาชีพในการทำนาเป็นอาชีพหลัก มีการเลี้ยงปลา หมู เป็ดไก่ โค เป็นอาชีพรอง
- ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพ มากกว่า 1 อาชีพ จำนวน 472 ครัวเรือน
- ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว " 471 "
- เป็นการประกอบอาชีพรับจ้าง " 68 "
- มีการทำนาปีละ 2 ครั้ง ได้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 600 ก.ก. ต่อไร่
- มีการเลี้ยงสัตว์ไว้ขาย จำนวน 342 ครัวเรือน
- ครัวเรือนที่มีที่ดินของตนเอง และไม่ต้องเช่า " 506 "
- ครัวเรือนที่มีที่ดินของตนเองและต้องเช่าเพิ่ม " 388 "
- ครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินทำกิน และต้องเช่าทั้งหมด " 49 "

- มีการคมนาคมสะดวก มีถนนพัฒนาเข้าถึงทุกหมู่บ้าน
- มีถนนลาดยาง สาย เก้าเลี้ยว ผ่าน ไผ่สิงห์ราษฎร์และ
- มีถนน ร.พ.ช. สายท่าเชย ผ่าน ไผ่ตะกรุด
- มีทางรถไฟผ่าน สายธนบุรี - หนองปลาดุก
- มีคลองชลประทาน โครงการเจ้าพระยา 2 สาย ผ่านทุกหมู่บ้าน
- มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์
- บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เป็นเรือนไม้ทรงไทย เป็นส่วนมาก และเป็นเรือนไม้ทรงปั้นหยา
- บ้านเรือนทำด้วยวัสดุคงทนถาวร อย่างน้อย 5 ปี
- บ้านเรือนที่มุงด้วยกระเบื้อง จำนวน ๒๙๑ หลังคาเรือน
- บ้านเรือนที่มุงด้วยสังกะสี " ๗๒๐ "
- มีไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน
- มีส้วมราดน้ำ ทุกหลังคาเรือน 100%
- มี น้ำประปาครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 5 แห่ง

มีบริการสาธารณะในตำบล ดังนี้

- มีสถานีอนามัยตำบล	1	แห่ง
- มีโรงเรียนระดับชั้นมัธยม	1	"
- มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา	5	"
- มี ศูนย์พัฒนาตำบล ศูนย์เรียนรู้	1	"
- มีจุดสกัดตำรวจ	1	"
- มี ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	3	"
- มี ศูนย์สงเคราะห์ประจำตำบล	1	"
- มี วัด พุทธศาสนา	5	วัด
- มี หอกระจายข่าว	5	แห่ง
- มี กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	๒	กลุ่ม
- มี สมาคมประมง	1	แห่ง
- มี ศูนย์สาธิตการตลาด	1	"
- มี ตลาดกลางรับซื้อปลา	1	"
- มี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	5	"
- มี [illegible]	12	"

- เป็นตำบลที่ส่งหมู่บ้านพัฒนา ชนะเลิศระดับ เขต.
- เป็นตำบลที่ส่งหมู่บ้านพัฒนา รองชนะเลิศระดับประเทศ

๖. เดือน ๖ ทำบุญหลังบ้าน

การทำบุญหลังบ้าน ก็คือว่า หมู่บ้านทั้งเหมิดของบ้านพะยาวเฮามีอยู่สามคุ้ม มีคุ้มใหญ่อยู่สามคุ้ม มีคุ้มบ้านเหนือ คุ้มบ้านกลาง และคุ้มบ้านใต้ ในเดือน ๖ เป็นเดือนแล้งเข้าแล้วปีลา นอกเข้าเกี่ยวเข้าขึ้นยุ้งเข้าเยียเหมิดแล้ว ทำอยู่สู่ขวัญเข้าแล้ว บางบ้านก็ขายเข้าไปแต่แล้ว

อันคำว่าหลังบ้านบ่อแม่นหลังคาเรือน คือหลังคาบ้าน แต่โบราณหมู่บ้านยังมีบ่อหลายหลังเรือน บ่อนเพิ่นจะทำบุญเพิ่นเอิดได้และบ้าน และเขตบ้านนี้ เป็นย่านกลางบ่อนเลอบ่อนนึ่ง แต่บ่อไกลหมู่บ้าน คือว่าในเดือน ๖ เพิ่นถือเอาวันพระเป็นเกณฑ์ คือเลอจะเอิดวันพระจักค่ำ ก็ประกาศเรียก เรียกหมู่ยังบ่อเอิดไปร่วมทำบุญนำ ไปฟังเทศน์ ไปฟังสวดมนต์เย็นแลงนำ สมมุติว่ามื้อนี้เป็นวัน ๑๔ ค่ำ ก็นิมนต์เจ้าหัวมาสวดมนต์แลง และเทศน์ทิพมนต์

อันว่าเทศน์ทิพมนต์นี้ เพิ่นนับถือมาแต่โบราณว่าเป็นมนต์ใหญ่ เมื่อจะเทศน์ต้องแต่งดาย ดายนั้นก็มี ธงร้อยซาว ทุงเทียนอย่างละร้อยซาว เงินร้อย คำร้อย เกาะไม้ก็ร้อยซาว มีข้าวเตาะเกาะไม้ ก็ร้อยซาว มีกระทงเสียเคราะห์ เอิด ๘ ห้อง แต่ละห้องปั้นเป็นรูปสัตว์ต่างๆ มีช้างตามนึ่ง ม้าเป็นอย่างนึ่ง ไก่เป็นอย่างนึ่ง และมีข้าวต้มข้าวหนม แกงส้มแกงหวาน เสื่อไว้ มีเทียนค่าคิงของชาวบ้านคุ้มนั้นทุกคน บ่อนเทศน์เรือกับเพดานด้วยผ้าขาว เอาเสื่อผ้าของชาวบ้านทุกเรือน เรือนเลอมีจักคนก็เอาฝ้ายมาฮวมกันมา แต่ละเรือนเอามาเสียเคราะห์ ด้วยพระคาถาทิพมนต์นี้ เมื่อเทศน์ก็ต้องเทศน์พร้อมกับสวดมนต์แลง

คาถาทิพมนต์ พอจำได้มีคำว่า "พุทธัสสะ นะโมพุทธายะ หุลุ หุลุ สวาหาย ธัมมัสสะ นะโมพุทธายะ หุลุ หุลุ สวาหาย สังฆัสสะ นะโมพุทธายะ หุลุ หุลุ สวาหาย มีเป็นพระคาถาทั้งยาก เทศน์ประมาณชั่วโมงนึ่งจึงจบ

และแลงมื้อนั้นก็สวดมาตรเข้าสาร พอมื้อเช้าพระเจ้าหัวก็มาฉันเช้า แล้วก็เทศน์สมโภชทำบุญอีก

คนพี่แม่นลัทธิพระอิสาระ ก็ไปทำบุญเรือนเทียนอิสาระกัน

ก็ยังมีบุญอีกบุญนึ่ง พอเดือน ๖ เพิ่นมีบุญบั้งไฟ อันบุญบั้งไฟนี้ ก่อนจะเอิดต้องมีเทศน์มหาชาติเรื่องเวสสันดรนำ เอาผงสือเทศน์ไปแจกตามวัดต่างๆ ก็ขอบั้งไฟกับวัดนั้นนำ การเทศน์มหาชาติของไทยพวนบ้านนี้ เพิ่นมีเป็นประจำปี คือเดือนสิบบุญพระเวส แต่เดือนนี้บ่อมีบั้งไฟ เพราะเป็นเทศน์ประจำปี คนจะจุดบั้งไฟบ่อมีบ่อนจุดน้ำมันท่วม

สมมุติว่ามื้อนี้เป็นมื้อเทศน์มหาชาติ พอมื้อเหล่อบั้งไฟตามวัดต่างก็จึงแห่กันมาและ บางที่เพิ่นก็แห่กันมา ชุมหมู่ขี้เหล้า มาดังคื้นเพื่อชนกสนาน เข้าไปตามบ้านเรือนมา เซิ้งบั้งไฟกันมาเรื่อย บ่อมีทางประกวดกัน มีแต่ว่าบั้งไฟของบ้านเลอบ่อขึ้น นี้ก็และเรือ ส ก็จะต้องเสียเหล้าเหล้าเก่าของบ้านนั้น

อันคำเซิ้งบั้งไฟก็มีอยู่หลายอย่าง คำเซิ้งชุมหมู่กินเหล้า ก็เซิ้งกาพย์อันเป็นขี้เหล้า

ต้นเค้ากาพย์เซิ้งบั้งไฟของพวกชาวเหล่านี้ก็มีอยู่พันธุ์เดียวกันนั่นแหละ นั้นต้นกล้า นั้นกะสิจี้ ม่อนั้นกะสิซี้ บั้งไฟเฮาหน่า

ตามแห่การเซิ้งบั้งไฟก็จะมีให้เล่นกลองชุมเขาขี้เหล้า ผู้นำเซิ้งก็จะแต่งโต แล้วก็มุ่งหน้าไปส่อง เอาดีโดยมัดเสื่อแอวไว้ บางก็เที่ยวเซิ้งไป ก็เอาดีโดยกะตกๆ ไปตามจังหวะเซิ้ง เพื่อมีแล้วม่อสนุก บางคนก็เอาดอกไม้ใหญ่มัดแอวม่อไหวก็เมาไป เวลาเซิ้งก็เอาดหมั่นนั้นทั้งลง

กาพย์เซิ้งบั้งไฟของไทยพวน เพิ่นว่าแนวนี้

โอ้โอ้โอ้สาวโอ้โอ้โอ้ อมพุทโธนะโมเม็นเต้
หมู่สูเฮาลูกเสือทั้งหลาย ทั้งหญิงชายลูกเสือชาวบ้าน
เพิ่นประชุมให้มาชุมนุม ทั้งทุกกลุ่มลูกเสือหมู่เฮา
เพิ่นซิเอาให้เป็นตัวอย่าง เป็นทางให้ต่อไปภายหน้า
ข้อยซิกล่าวคำบรรพ์กาล ขอสัญญาลูกเสือชาวบ้าน
ซิฮักชาติศาสนากษัตริย์ มีวินัยช่วยเหลือผู้อื่น
ซิติดตามต่อกฎลูกเสือ โอ้โอ้โอ้สาวโอ้โอ้โอ้
อมพุทโธนะโมเม็นเต้ ข้อยซิเล่าเรื่องบุญบั้งไฟ
เป็นหัวใจไทยเฮาแต่ก่อน กะต่อกต่อน ท่องเมืองหนองหาญ
มีนิทานโบราณว่าไว้ ชื่อนางไอ่ลาวงามโสภา
ทั้งเลกกออยากได้เป็นคู่ จึงบอกให้ฮู้ถึงเมืองตาพงษ์
ให้ตกลงเอาบั้งไฟใหญ่ เพิ่นได้ไปหลายหัวเมือง
ทั้งเซียงเซือง เชียงเฮียง เชียงแก้ว ข้อยบอกแล้วให้จื่อจำเอา
ข้อยซิชวนใจมาโอ้นี้ ชวนมาพี่น้องทั้งหลาย
ทั้งหญิงชายเจ้านายเป็นหมู่ พี่น้องอยู่ในเมืองสุพรรณ
มานำกันสุพรรณเฮาเอ่ย มาแล้วเด้อซื่อมาคู่บั้งไฟ
เซิ้งแล้วไป่เฮาเซิ้งแล้วไป่ บั้งใหญ่ก็ใหญ่ แม่นมานโคกโก
บั้งโตโต แม่นท่าตลาด ยาวคาดคาด แม่นวัดบ้านนาไม้
บั้งอี้อี๊ แม่นนามโพธิ์ศรี แดงอี้หลี แม่นวัดบ้านต่าน
บั้งก่านก่าน แม่นวัดบ้านดอน เป็นดอนดอน แม่นวัดบ้านสด
สีออดหยอด แม่นบ้านเมืองเปียง ขึ้นแต่เสียง แม่นบ้านนามล้ม
โอ้โอ้โอ้สาวโอ้โอ้โอ้ เซิ้งจบแล้วสู่ข้อยซิให้พร
เจ้าเลี้ยงควายด่อนให้ได้เป็นคำ เจ้าเลี้ยงควายดำให้ได้เป็นแก้ว
เลี้ยงไก่แล้วให้ได้ไข่ไก่ ยังเข้าปลูกสุมก่อเขาเขียว
ยังเข้าเหนียวสุ่งก่อมปลายพร้าว ยังเข้าจ้าวสูงก่อมปลายตาล
ต้นหอมนอนล้มให้ได้เงินหมื่น ต้นหอมต้นให้ได้เงินแสน
มีเมียหลวงให้ได้พ่อฮ้อย มีเมียน้อยให้ได้พ่อพัน

ซิ้มือกันกะให้ซ่อยแน่ โอโซ้โอ สาวโอโซ้โอ
เซิ่งจมแล้วบ่ห่อยซิรอด ไปปีหน้าซิมาอีกใหม่
มีใหม่นี้เข้าวัดเข้าวา บ่อมีทุกข์อันใดมาขัด
ให้เข้าวัดบำเพ็ญกุศล ใจสะอาดเป็นบุญกุศล
เป็นผลบุญต่อไปภายหน้า โอโซ้โอสาวโอโซ้โอ ฯ

ประวัติโดยสังเขป

๑. ชาติภูมิ

นาย[illegible] วงษ์พันธุ์ เป็นคนไทยพวน ภูมิลำเนาเกิด ที่บ้านมะขามล้ม ตำบลมะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๘ ในจำนวนพี่น้อง ๖ คน เกิดในตระกูลชาวนา บิดาชื่อ นายมา วงษ์พันธุ์ มารดา ชื่อ นางปั่น วงษ์พันธุ์

๒. การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๗๘ จบชั้นประถมปีที่ ๔
พ.ศ. ๒๔๘๗ สอบได้นักธรรม ชั้น เอก
พ.ศ. ๒๕๐๓ จบชั้นประถมปีที่ ๗

๓. หน้าที่การงานในอดีต

พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๑๖ เป็นพนักงาน กองช่างโทรเลข กรมไปรษณีย์โทรเลข
พ.ศ. ๒๕๑๙ ทำการสมรสกับ นางสีดา วงษ์พันธุ์
พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๘ เป็นพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี
พ.ศ. ๒๕๒๘ เกษียณอายุ ได้รับใบเกียรติคุณ จาก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

๔. การช่วยเหลือสังคม

พ.ศ. ๒๕๒๙ เริ่มทำการพัฒนาหมู่บ้านมะขามล้มตามโครงการสุพรรณบุรี เมืองการดูแลปกครองท้องถิ่น เป็นต้น ได้รับคัดเลือก จากสมาชิกภายใน คุ้มไร่หนาม เป็นหัวหน้าคุ้ม คุ้มนี้เป็นคุ้ม ประวัติศาสตร์ ของหมู่บ้านมะขามล้ม และ ตำบลมะขามล้ม
พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม หนังสือ สำคัญของอำเภอบางปลาม้า ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๙
พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการหมู่บ้าน ตามโครงการสุพรรณบุรี
พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการฝ่ายศึกษา และวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการ [illegible] งานการ ศูนย์ศิลป วัฒนธรรมพื้นบ้าน บ้านมะขามล้ม

พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการบริหารศูนย์ ฝ่ายการศึกษา และวัฒนธรรม ในการประกวดหมู่บ้านพัฒนา ตามโครงการพระราชดำริ ระดับเขต และระดับประเทศ

(คณะกรรมการบริหารศูนย์ จัดประกวดหมู่บ้านระดับประเทศ)

มี ๗ ฝ่าย

๑ ฝ่ายพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ

๒. ฝ่ายปกครอง

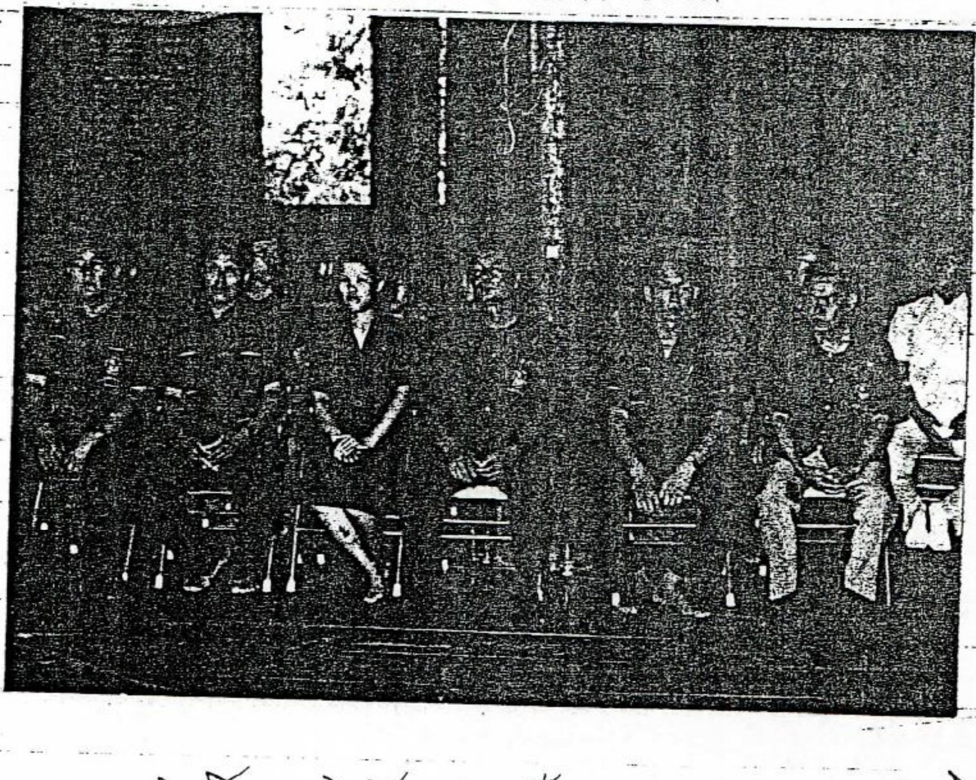
๓ ฝ่ายป้องกัน และรักษาความสงบ

๔. ฝ่ายการคลัง

๕ ฝ่ายสาธารณสุข

๖. ฝ่ายศึกษา และวัฒนธรรม

๗ ฝ่ายสวัสดิการ และสังคม.



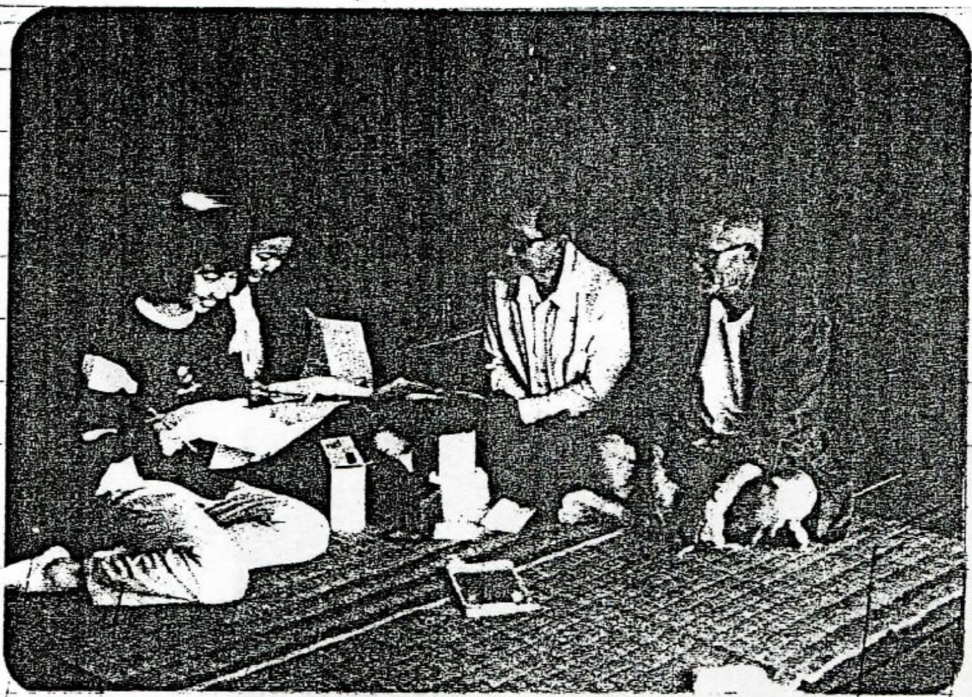
พ.ศ. ๒๕๓๐–๒๕๓๔ เป็นกรรมการบริหารศูนย์ การศึกษา และวัฒนธรรม ให้คนที่ขาดการเรียน หมู่บ้านมะขามล้ม หลังจากได้รับรางวัล ชนะเลิศระดับประเทศแล้ว เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๖๘๙ คน ที่ตัด [illegible]

พ.ศ. ๒๕๓๑ เริ่มต้นงาน ของ[illegible] เรียน
ประชุม[illegible] แผนงาน [illegible]
ของ ๓ [illegible]
ตามระเบียบ [illegible] ที่ [illegible]
ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

พ.ศ. ๒๕๓๑ วันที่ ๑๑ มีนาคม บรรยายธรรม/เรียน[illegible]
ธรรม[illegible] และการอบรม[illegible]
ให้[illegible] ๙ [illegible] เป็นคนที่ [illegible]
๒๙ มีนาคม ๓๑ บรรยายธรรม ประกาศ
[illegible] ให้[illegible]
[illegible] เป็นคนที่ ๑๗
๕ เมษายน ๓๑ บรรยายธรรม/[illegible]
ที่[illegible]
ให้[illegible] ส.ส. [illegible]
[illegible] ๑๕๐ ท่าน
๖ เมษายน ๓๑ บรรยายธรรม/เรียน [illegible]
[illegible] ท่าน
๗ เมษายน ๓๑ บรรยายธรรม/เรียน [illegible]
[illegible]
[illegible]
๒๓ เมษายน ๓๑ [illegible]
[illegible]
[illegible] ๑๕๐
[illegible]
๕ พฤษภาคม/[illegible]
[illegible] ท่าน
๑๘ พฤษภาคม ๓๑ [illegible]
[illegible] ท่าน
๑๕ [illegible] ๓๑ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ท่าน

พ.ศ. ๒๕๓๑ วันที่ ๒๔-๒๕ มิถุนายน ๓๑ อาจารย์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม มาพักที่ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ๒ วัน ๒ คืน หาข้อมูล ภาษาไทยพวน และได้อัดเสียงภาษาไทยพวน เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของการใช้คำพูดของไทยพวน เป็นคณะที่ ๒๑๕

ได้แนะนำการอ่านพูดสำเนียง ภาษาไทยพวน ตามหลักวิชาการเกี่ยวเสียง พร้อมทั้งอัดเสียง จนถูกต้อง



พ.ศ. ๒๕๓๑ วันที่ ๑๑ - ๑๕ ตุลาคม ๓๑ ได้ต้อนรับและบรรยายสรุป ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมพื้นบ้าน ของไทยพวน โดยละเอียดให้คณะอาจารย์ และนักศึกษาฟัง เป็นเวลา ๔ วัน พร้อมกันนั้น นักศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ช่วยจัดทำกิจกรรมให้กับทางศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ไว้หลายอย่าง และได้ช่วยทำนุบำรุงส่งเสริม ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านตลอดมา เป็นคณะที่ ๒๓๕

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้แนะนำแก่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำปริญญาโท สาขาวรรณกรรม ตามนี้ ได้ช่วย จัดหาและให้ข้อมูล เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านพวน

- นิทานพื้นบ้าน ๑๕๐ เรื่อง
- การเล่นของพื้นบ้านไทยพวน
  พิธีการทำขวัญแม่ไทยพวน
  ประเพณีต่างๆ ของพื้นบ้าน
  สำเนียงพูด และภาษาพื้นบ้าน
- หนังสือขอมพื้นบ้าน (ขอมลาว)
- หนังสือภาษาไทยน้อย
- การขับร้อง (รำแคน) พื้นบ้าน
- ได้จัดหาให้ทุกชนิดที่ขอมา
- และได้มาศึกษาเอาเอง อาทิตย์
- ละครั้ง เดือนละ ๒ ครั้ง เป็น
  เวลา ๒ ปีเศษ

พ.ศ. ๒๕๓๕ ท่านนักศึกษาผู้นั้นได้รับปริญญาโท เรียบร้อยแล้ว



พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามหนังสือสั่งการ ของจังหวัดที่
๑๓๐๘/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒๖
มีนาคม ๒๕๓๔

พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นคณะกรรมการประสานงาน อุดมการณ์แผ่นดิน
ธรรม แผ่นดินทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามคำสั่งที่
๓๖๙๙/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๔

พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นผู้บรรยายสรุป การสร้างสภาตำบล และ
การประกวดศูนย์พัฒนาตำบล ม.๕ ขามล้ม

(บรรยายสรุป ประวัติของสภาตำบล)



พ.ศ. ๒๕๓๖ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ – ๒๕๓๖
เป็นผู้ให้การแนะนำ การส่งเสริม ขนบ
ธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของพื้น
บ้านไทยพวน การศาสนา ได้ช่วยส่งเสริม
ตั้งกองทุนมูลนิธิ การศึกษา เป็นผู้นำทาง
กิจกรรมศาสนา วันสำคัญทางศาสนา เช่น
วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันอาสาฬหบูชา
วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นผู้แนะนำและ
ชักชวนเด็กให้ไปทำการเวียนเทียน และจัด

กิจกรรมทางศาสนา เป็นผู้มีความสัมพันธ์
กับทางวัด ทางโรงเรียน และประชาชนได้
เป็นอย่างดี เป็นผู้อนุรักษ์ ศิลปวัฒน
ธรรม รวบรวม หนังสือเก่าโบราณที่เป็น
ประโยชน์ ในการศึกษาของผลงานตรผล
ชิตา นักศึกษาประสงค์จะมาขอความ
ร่วมมือแนะนำอธิบายข้อมูล ของประเพณี
วัฒนธรรม ของไทยพวนได้ทุกเวลา
และต่อไปข้างหน้าจะหา หนังสือเก่า
ข้อมูลเก่าของไทยพวนโบราณมารวบ
รวมไว้ ในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
และจะมีโครงการหางบประมาณจัดสร้าง
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้โดยเฉพาะ
เพราะว่า ศิลปวัตถุที่ให้ประโยชน์ การศึกษา
ขนบธรรมเนียมประเพณี ของไทยพวนถ้าไม่
อนุรักษ์ไว้จะสูญหายไปหมด